

- būt brīviem, gudriem;
- lai katrs domā ar savu galvu;
- mazāk pārdzīvot par niekiem;
- visiem veselību, Latvijai izturību;
- pacietību;
- noķert svētku izjūtu.

→ 3. lpp.

Kuldīgā top jauna maize

Saldskābmaize ar sīpoliem, Dāvida rudzu maize ar dažādām sēklām un atjaunotā auzu pārslu baltmaize ir uzņēmumā *Kuldīgas maizes ceptuve* šoruden ražotie jaunumi.

SIA *Kuldīgas maizes ceptuve* izpilddirektors Lauris Stolbovs rāda tikko no jaunās rupjmaizes krāsns izņemto maizīti.

„Mums ir vairākas līnijas,” stāsta izpilddirektors Lauris Stolbovs. „Kuldīgas līnijā rupjmaize, saldskābmaize un baltmaize gadiem ilgi ir mūsu topa produkti. Ir garšīgā līnija ar dažādām sēklām, ķirbīti, plūmīti. Ir tīrā, dabīgā līnija – maizīte bez E vielām. Pamazām top pikantā līnija. Ir arī veclaicīgā, kurai nav vienota nosaukuma, bet kurā ietilpst Ventas saldskābmaize, Arvīda rupjmaize un citas.”

Trīs tehnologi rada jaunus produktus un uzrauga maizes kvalitāti. Tās

tapšana pamatā ir roku darbs. Cehā maiņās strādā ap 30 cilvēku, kas katru kukulīti ar rokām apglauza. Cep četras krāsns, viena nupat iegādāta projektā, ko atbalstījis Lauku atbalsta dienests, un tā strādājot ar 15% lielāku efektivitāti. Uzsvars likts uz kvalitāti, tāpēc veikalos maizi vienmēr piegādājot svaigu. Ap 20 cilvēku maiņās ražo konditorejas izstrādājumus, un pēdējā laika jaunumi ir augļu kliņģeris, biežpiena štricle, kā arī rabarberu, dzērveņu un šokolādes-ķiršu rulete.

Kuldīgas maizes ceptuve ir SIA *Kuldīgas RPB* meitas uzņēmums, kas strādā kopš 2011. gada. Pašlaik tajā ir ap simt darbinieku un sava loģistika. Ar 18 mašīnām produkcija tiek izvadāta pa veikaliem Kurzemē, Rīgā, Siguldā, Lielvārdē, Ogrē, Iecavā un Bauskā. „Autoparku regulāri atjaunojam – ik gadu divas trīs jaunas mašīnas iegādājāmies,” saka L. Stolbovs.

Jolanta Hercenberga
Laura Stolbova arhīva un
Elisas Rudzītes foto

Jelgavas ielā vēl notiek labiekārtošana, bet cilvēki grib saprast, vai izmaiņas ir uz labu vai sliktu.

→ 5. lpp.

Krimināllieta pret pašvaldības policistu Dzintaru Pakalnu izbeigta, bet pret trim ugunsdzēsējiem izmeklēšana turpinās. → 4. lpp.

Kuldīgas bibliotēka laika griežos. 11. decembrī tā varēs svinēt 100. dzimšanas dienu.

→ 6.–7. lpp.

Piektdien, 20. novembrī:

- Premjers Krišjānis Kariņš par aktuālo.
- Medicīnas māsa Rita Kļaviņa.
- Zane Pušilova: par darbu, sportu, dzīvi.
- Alsungā sumina labākos.
- Kā auto sagatavot ziemai.

REDZĒJUMS

Gan labi,
gan ne tik labi

Daiga Bitiniece

Nudien grūta bija pagājusī ceturtdiena Ministru prezidentam Krišjānim Kariņam! Viens ministrs atzīstas melos un atkāpjas, un viena ministre apstrīd Satversmes tiesas lēmumu, kas atzina viendzimuma pāra tiesības uz bērnu dzimšanas atvaļinājumu. Un vēl šajā dienā paziņots kovidslimnieku skaita rekords – 533.

Jā, nav nekas labs, kas notika ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru Juri Pūci un viņa meliem, bet ir arī laba ziņa – politiskās atbildības latīņa nedaudz augstāk tomēr pacelta. Tiesa, līdz galam nav skaidrs, vai atkāpšanās bija paša lēmums vai partiju apvienības *Attīstībai/Par!* spiediens no *paristiem*.

„Valdībai jābūt paraugam sabiedrībai tiesiskuma un caurspīdīguma principu ievērošanā.”

(No Krišjāņa Kariņa tviterkonta.)

Sekojoši līdzīgi straujajai notikumu gaitai (Rīgas domnieks Māris Mičerevskis, kurš nesen izstājies no partijas *Latvijas attīstībai*, LTV raidījumā 1:1 atklāj, ka Pūce lūdzis izkārtot bezmaksas auto stāvēšanu Rīgā, Pūce to grib pārvērst jokā un Latvijas Radio raidījumā *Krustpunkti* klaji melo, ka tā nav patiesība, taču, atklājoties faktiem, melus atzīst un atkāpjas no amata) un mēģinot saprast arī šī notikuma aizkulises, secinājums viens: politiskā vide lenām attīrās no savtīguma,

negodīguma, bet vēl tāls ceļš ejams. Kā saka Latvijas Universitātes profesors Ojārs Skudra, neiedomājami ir iedomāties ministru Vācijā, Lielbritānijā vai Francijā, kurš publiski melo! Un vēl viena nianse – vai ministrs nedrīkst būt melis, bet Saeimas deputāts drīkst? Jo, kā zināms, Pūce būs atkal Saeimā.

Protams, labi, ka ir šī demisija, bet varēja un vajadzēja būt arī citām. Kaut vai par aploksņu algām labklājības ministres Ramonas Petravičas vīra uzņēmumā. Un kā ar Mārtiņu Bondaru, kurš, būdams apsūdzēts *Krājbankas* kraha lietā, vada Saeimas budžeta komisiju?

Saprotams un nojaušams, ka jau agrāk apvienībā *Attīstībai/Par!* bijušas partiju un personāliju domstarpības, tai skaitā ētiskas dabas, kas nu tikai saasinājušās. Ir daudz jautājumu, tostarp par valdības stabilitāti, uz ko gan preses konferencē reģionālajiem medijiem premjerministrs Kariņš atbildēja, ka tā ir ne vairāk un ne mazāk stabila kā sākumā, kad tika izveidota.

Noslēgumam divas atziņas. Pašvaldību ministrs Pūce izdarīja lielu darbu, gandrīz līdz galam novedot administratīvi teritoriālo reformu (un jācer, ka šis incidents to neaizkavēs), un nobremzēja Nila Ušakova un Andra Amerika darbošanos Rīgas domē. Nu atliek paļauties, ka jaunievēlēta dome tiešām strādās rīdzinieku labā. Turklāt pozitīvs signāls ir tas, ka tur autostāvvietu lieta netika notušēta, mēģinot Pūci glābt.

Un otrs secinājums pavisam vienkāršs – melot nav labi. Nevienam.

KĀPĒC LASA KURZEMNIEKU

No rītiem ērtāk

Kuldīgas futbola centra *Nikers* vadītājs un treneris Zigmunds Dvarons *Kurzemnieku* sācis lasīt pēc skolas gadiem. Kopš tā laika daļēji mainījušās viņa intereses un lasīšanas veids, kā arī pati avīze.

Tagad viņš *Kurzemnieku* pārsvarā lasa internetā, jo tā varot informāciju iegūt ātrāk: „Daudziem joprojām avīze patīk papīra formā, taču tad būtu jāgaida līdz brīdim vēl vakarā. Diena man ir ļoti aizņemta. No rītiem ērtāk. Brokastojot varu telefonā ātri internetā pāršķirstīt, kas jauns. Mani interesē vietējās ziņas, uzņēmējdarbība un sports. Apskatos kopumā un lasīt sāku ar to, kas pazīstams. Intervijas ar pazīstamiem cilvēkiem, sportistiem. Protams, gribētos, lai sīkāk atspoguļotu sporta notikumus, bet kopumā ir diezgan daudz no visa kā.”

TRĪS PAR VIENU

Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai nodots iedzīvotāju kolektīvais iesniegums *Par aizliegumu lietot pesticīdus apdzīvoto lauku māju tuvumā*.

Kā vērtējat pieprasījumu aizliegt augu aizsardzības līdzekļus (AAL) lietot kilometru no dzīvojamajām mājām?

POPULISTISKA IEROSME

1. Juris Lazdiņš, Zemnieku saeimas valdes priekšsēdis:

– Tas ir traģiski, ka deputāti tālāk virza tik klaji populistisku iniciatīvu, apzināti ar neproduktīvu darbu noslogojot citus deputātus un iesaistītās personas. Laikā, kad mums visiem plecu pie pleca jāstrādā, lai pārvarētu Covid-19 krīzi un

tautsaimniecību noturētu, tērēsim laiku, lai spriestu, par cik mazināsim savu ražotāju konkurētspēju Eiropas Savienības tirgū. Pašreizējā krīze parāda, ka pārtikas ražošana ir viena no stabilākajām nozarēm. Jādomā, kā šo nozari maksimāli stiprināt, kā pievienot vērtību un nodrošināt nodarbinātību visā

pārtikas ķēdē. Ir jau spēkā AAL lietošanas ierobežojumi, un analīzes apliecina, ka vēlamo rezultātu tie nodrošina, ja vien zemnieki tos godprātīgi ievēro. Turklāt Latvija ir to valstu skaitā, kas tos izmanto vismazāk. Šie līdzekļi maksā bargu naudu, un neviens saimnieks neatļauj tos izmantot nelietderīgi.

SAIMNIECĪBAS BANKROTĒS

2. Ringolds Arnītis, Latvijas Agronomu biedrības valdes un Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes pārstāvis:

– AAL ir neatņemama augkopības sastāvdaļa, lai ražotu pārtikas produktus. Tos izmanto gan mazi, gan lieli lauksaimnieki. Arī maz-

dārziņu īpašnieki, kuriem jāapkaro dažādi kaitēkļi. Tāpēc uzskatu, pret tiem, kuri dzīvo laukos, ka tas ir noziegums. Pieņemot šādu iniciatīvu, mēs atsakāmies no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku iedzīvotāju labklājības. Aizliedzot AAL, visā Latvijā saražotās produkcijas apjoms samazinātos un

saimniecības bankrotētu.

Nav skaidra ierosmes parakstītāju motivācija. Apzināti sagraut lauku vidi, atstājot mazos un vidējos lauksaimniekus bez ienākumiem un ļaujot darboties ārvalstu kompānijām, kas galvenokārt apsaimnieko mazapdzīvotas teritorijas?

JĀDOMĀ PAR DAUDZUMU

3. Rihards Valtenbergs, Skrundas bioloģiskās zemnieku saimniecības *Valti* īpašnieks:

– Vienmēr esmu bijis pret pesticīdu lietošanu un par bioloģisku saimniekošanu. Esmu vienlaikus gan Zemnieku saeimā, gan Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijā. Tādējādi iznāk tāda duāla situācija: kā bioloģiskie esam pret Zemnieku saeimas nostāju, jo tā šo līdzekļu lietošanu veicinās. Likums atļauj kontrolēt tos lietot, tomēr jādomā par

apjomu. AAL ir dārgi, un mazie zemnieki vai nu pārliecības, vai dārdzības dēļ mēģina bez tiem iztikt. Pesticīdi ir intensīvās lauksaimniecības priekšrocība, lai no zemes izspiestu visu līdz pēdējam. Kam vairāk naudas, tam lielāka teikšana.

Mūsu valstī jau neviens tā īsti nemēra, cik kurš lieto. Ārvalstīs zemniekam izsniedz ne vairāk, kā paredzēts pēc platības. Pie mums konvenciālie zemnieki var bērt, cik maciņš atļauj, lai tikai dabūtu

lielāku ražu. Par kaitniecību videi viņi nedomā.

Nemāku teikt, kāpēc izvēlēts kilometrs ap katru saimniecību. Man svarīgi, lai pesticīdi nenonāk manās platībās. Vairbūt tas kilometrs no gaisa ir pagrabts vai apzināti izvīzīts, lai taisītu skandālu un lauksaimniecības organizācijas sanaidotu. Tādā ziņā piekritu, ka Saeimas komisijām būs lieks darbs, ja nebūs klāt speciālistu, kuri palīdzēs argumentēti izvērtēt.

Daina Tafelberga

FOTOKOMENTĀRS

Kad maskās, tad maskās!

Eduarda Skabja teksts un foto

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet *Kurzemniekam* e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv!

Kurzemnieks

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.

Žurnālisti: Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Elisa Rudzīte – 63350568, elisa.rudzite@kurzemnieks.lv;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv;

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās.

Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa „Mūkusalā”* Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2887.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Mentālā saslimšana darbā – tas ir nopietni

Inese Lapsiņa, Kognitīvi biheiviorālas* terapijas centra un krīžu un konsultāciju centra *Skalbes* psiholoģe, kognitīvi biheiviorālā terapeite

Darbavietās bieži saskaramies ar stresu, sevišķi šajā laikā, kad papildu uztraukumu rada ne vien uzņēmuma mērķu izpildīšana, bet arī Covid-19 pandēmija. Ilgstošs stress var novest pie profesionālās izdegšanas, depresijas un arī nopietnākām mentālās** veselības problēmām.

Trīs balsti

Lai būtu ar sevi harmonijā, nepieciešami trīs balsti: attiecības (ģimene, partnerattiecības, bērni, draugi, kolēģi); profesionālā izaugsme (izglītība, darbs, izaugsme); pašattīstība (hobiji, intereses, laiks sev). Savukārt, lai stresu, emocionālu spriedzi labāk pārvarētu, spētu atjaunot resursus, vajadzīgi: miegs, sabalansēts uzturs; dienas režīms, attiecības ar citiem; aktivitātes. Ja kāda elementa trūkst, ir lielāks risks iedzīvoties mentālās veselības problēmās.

Kā šo risku samazināt? Jāspēj samērot slodzi un uzlabot darba vidi. Arī neergonomiska vide, nepietiekams materiālais nodrošinājums un liela slodze var kļūt par iemeslu veselības problēmām. Tāpat jānodrošina atbalsts, ja tāds nepieciešams. Liela nozīme ir arī profesionālām kolēģu attiecībām un skaidrībai par darbinieka lomu uzņēmumā.

Neuzņemies glābēja lomu!

Ja tomēr redzams, ka kādam vajag palīdzību, jāsaik ar sarunu, vispirms uzrunājot pašu kolēģi: „Esmu pamanījis, ka... levēroju tev izmaiņas... Mani uztrauc tavs noskaņojums, uzvedība. Vai un kā varu palīdzēt?” Ir svarīgi aprunāties un, ja nepieciešams, pastāstīt, kur un kādu atbalstu var saņemt. Tāpat var piedāvāt ar darba devēju vai personāldaļas speciālistu pārrunāt slodzes vai pienākumu maiņu, ja darbs rada spriedzi, izdegšanu, bet pašam kolēģim neērti par to runāt. Var iedrošināt veselību pārrunāt ar darba devēju, tiešo darbu vadītāju vai personāldaļas speciālistu. Ja uzņēmumā ir psihologs-konsultants, der pamudināt doties pie šī speciālista.

Bet pašiem gan nevajag uzņemties glābēja lomu. Palīdzoši ir atbalstu piedāvāt, negaidot, ka kolēģis to uzreiz pieņems. Ja atsaka, vajag nevis

palīdzību uzspiest, bet gan atgādināt, ka jebkurā brīdī esat gatavi uz klausīt.

Daudz vieglāk būs palīdzēt, ja ar šo kolēģi bijušas kopīgas nodarbes, hobiji, jo tad var aicināt tos atjaunot. Nepareizi būs uzņemties otra pienākumus, pa kluso tos izdarīt viņa vietā, jo cilvēkam, kurš ilgi jūtas nomāks vai trauksmais, tas nepalīdz atveseļoties vai iniciatīvu uzņemties pašam.

Kur meklēt palīdzību?

Runāt par mentālo veselību nav viegli. Tas var šķist pat biedējoši, neērti. Taču šīs sarunas ir nozīmīgas tiem, kuriem ir grūts laiks: krīze, traumas, saslimšana, emocionālas grūtības. Tāpēc pirms tam, kad iesakāt kolēģim vērsties pie speciālista, labāk sākumā uzklusiet un aprunājieties! Lai sāktu veiksmīgu sarunu, uzrunājiet kolēģi sirsnīgi un mierīgi! Sarunai jābūt dabiskai, nesamākslotai un nesasteigtai, 10–15 minūšu garai. Vajadzētu kolēģi nevis pārtraukt vai steidzināt, bet gan uzmanīgi uz klausīt. Neizrādiēt savas emocijas, piemēram, izbrīnu, nosodījumu! Ja kolēģis runā par pašnāvības domām, dzīves bezjēdzību, pajautājiet tieši: „Vai tev ir bijušas domas par pašnāvību?” Tas ir mīts, ka runāšana par pašnāvību padara to vairāk iespējamu. Nelietojiet neskaidrus izteikumus, piemēram: „Tu taču sev neko nedarīsi, vai ne? Nedari muļķības!” Ja kolēģis saka, ka grib izdarīt pašnāvību, turpiniet sarunu un mudiniet meklēt palīdzību! Sazinieties ar ģimenes ārstu vai tuviniekiem vai zvaniet uz krīžu un konsultāciju centra *Skalbes* atbalsta tālruniem 67222922 vai 27722292. Tie strādā visu diennakti septiņas dienas nedēļā.

* Kognitīvs (no latīņu val. *cognitio* – izzināšana, priekšstats, jēdziens), biheiviorāls – (no angļu val. *behaviour* – uzvedība)

** Mentāls – saistīts ar prātu

LASĪTĀJS GRIB ZINĀT

Par slimības lapām

Lai novērstu Covid-19 saslimstības pieaugumu, valdība pagājušonedēļ nolēma, ka pirmās trīs dienas par slimības lapu cilvēkiem ar elpceļu saslimšanu maksās valsts.

Skaidro ģimenes ārste Rūta Eglīte: „Elpceļu saslimšanas gadījumā strādājošajam tiek izsniegta darbnespējas lapa no pirmās dienas līdz Covid-19 testa rezultātam. A lapu izdod tad, ja ir sūdzības par temperatūru, nogurumu, taču nav īstu norāžu uz koronavīrusu, tomēr uz darbu iet nevar. Pacients tiek norīkots uz Covid-19 testu. Saņemot pozitīvu rezultātu, A lapa tiek anulēta un arī par

iepriekšējām dienām tiek atvērta B lapa, par ko maksā valsts.

Ja kāds bijis kontaktpersona, B lapa tiek dota jau pirms testa rezultātiem pat tad, ja saslimšanas simptomu nav. Kontaktpersona uz darbu iet nedrīkst. Slimību profilakses un kontroles centrs, saņemot ziņas par cilvēku, kuram tests ir pozitīvs, zvana arī norādītajām kontaktpersonām, izskaidrojot, kas tālāk darāms. Darbinieks, kurš strādā attālināti, var slimības lapu neņemt, ja saslimšana strādāt netraucē. Tas ir sarežģīts algoritms. Jebkurā gadījumā var konsultēties ar ģimenes ārstu.

Atgriezies darbā var tad, ja pacientam vairs nav sūdzību, viņš jūtas labi un ir darbaspējīgs. Ģimenes ārsts to pārbauda. Konstatējot, ka cilvēks ir klīniski vesels vismaz trīs dienas, var dot atļauju iet strādāt. Pat tad, ja arī atkārtotā testa atbilde vēl ir pozitīva. Tas ir tāpēc, ka izvēlēto cilvēks ar šo vīrusu citus aplīpināt vairs nevar. Pozitīva atbilde var saglabāties ilgāk par 14 dienām, un simptomu var nebūt arī tajā laikā. Pēc izārstēšanās turpinām ar pacientiem sazināties, sūtām uz atkārtotiem testiem. Kādu pusgadu viņi paliek mūsu kontrolē.”

Daina Tafelberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Ko jūs novēlētu Latvijai dzimšanas dienā?

Kristīne Juberte, skolotāja:

– Novēlu cilvēkiem būt brīviem, gudriem un katram domāt pašam ar savu galvu. Drusciņ vairāk vajadzētu aizdomāties un paanalizēt to, kas apkārt notiek. Noteikti jāklausa sirdsbalsij. Un ikvienam novēlu veselību.

Tatjana Komina, pensionāre:

– Novēlu veselību un to, lai ātrāk beigtos tas murgs (ar jauno koronavīrusu – red.), kas šobrīd pasaulē notiek. Latvijai vēlu izturību – lai viss izdodas un klājas labi!

Silvija Geide, šuvēja:

– Iedzīvotājiem novēlu pacietību saistībā ar kovidu, un tad jau viss būs labi. Cilvēki kļuvuši neiecietīgi viens pret otru un nervozi saistībā ar ierobežojumiem, jo nevar tikties tik bieži kā agrāk. Ir taču lielas ģimenes, kas gribētu tikties visi kopā un svinēt svētkus, bet tā nevar. Novēlu cilvēkiem mazāk klausīties zombēšanu un domāt vairāk par ikdienu un svētkiem, kas tuvojas. Jāpastumj malā internets, televīzija un jāmēģina noņemt to svētku izjūtu.

Oskars Priedoliņš, suits:

– Gribētu, lai cilvēki mazāk pārdzīvotu par niekiem un būtu gudrāki. Labāk ņemt piemēru no mūsu senčiem, cik viņi ulmaņlaikos bija vienoti – ne tā kā tagad, kad katrs rūpējas tikai par sevi, savu komfortu un pašlepnumu. Novēlu visiem būt izpalīdzīgākiem.

Aldis Rudzītis, tirdzniecības menedžeris:

– Daudz laimes dzimšanas dienā, Latvija! Novēlu tikt līdz 200 gadiem un vēl vairāk, un cerams, ka nākamgad varēsim kārtīgi nosvinēt ar visu salūtu kā pagājušajos gados. Kaut arī šogad nevaram šos svētkus svinēt aktīvi, dziļi sirdī ceru, ka katrs Latvijas dzimšanas dienas garu izjutīs sevī iekšā. Mājas sajūta esam par Latviju!

Ausma, pārdevēja:

– Valdībai gribētu novēlēt būt vairāk saprotošai pret citiem cilvēkiem. Dzimšanas dienā parasti vēl daudz laimes, bet tagad ir tāds sarežģīts stāvoklis, tāpēc labāk novēlēšu izturību – gan visai latviešu tautai, gan pašai valstij.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

AKTUALITĀTES

Atbalsts pagalmiem un senajām ēkām

Līdz 30. novembrim Kuldīgas novada pašvaldība izsludinājusi divus konkursus: daudzdzīvokļu māju pagalmu labiekārtošanai un valsts kultūras pieminekļu sarakstā ietvertu ēku restaurācijai un konservācijai.

LAI ĒRTĀK UN GAIŠĀK

Pagalmu konkursā var piedalīties novada daudzdzīvokļu māju īpašnieki vai apsaimniekotājs. Pieteiktā teritorija neatkarīgi no platības var būt privāta vai pašvaldības, kas nodota apsaimniekošanā.

Atbalstu var saņemt, ja paredzēts ierīkot vai uzlabot rotaļu laukumu, atpūtas vietu, gājēju vai piebraucamo ceļu un laukumu, inženiertehniskās komunikācijas (apgaisojumu, ūdensvadu, kanalizāciju, lietussūdens novadīšanu u.c.), kas

nepieciešamas labiekārtojumam, mazās arhitektūras formas, ja tās vajadzīgas pagalma labiekārtojumam, jauniem apstādījumiem saskaņā ar līdžšinējiem.

Projektam, kas tiks īstenoti nākamgad, maksimālais atbalsts īpašuma labiekārtošanai būs 10 000 eiro vienā gadā, bet kopējais vienam projektam – līdz 30 000 eiro. Pašvaldība piešķirs no 50% līdz 70%, tai skaitā projektēšanai.

LAI MANTOJUMS NEZŪD

Vēsturisko ēku restaurācijas un konservācijas konkurss notiek astoto gadu. Tas palīdz saglabāt Kuldīgas vecpilsētas un novada unikālo apbūvi.

Var pretendēt uz 50% no izmaksām, bet ne vairāk 10 000 eiro nesošo konstrukciju atjaunošanai un ne vairāk kā

Pieteikums abiem konkursiem līdz 30. novembrim jāiesniedz domes apmeklētāju centrā Kuldīgā, Baznīcas ielā 1,

vai, elektroniski parakstīts, jānosūta e-pastā: dome@kuldiga.lv.

Var sazināties ar vecāko projektu vadītāju Elīnu Zili pa tālr. 26317827 vai e-pastā: elina.zile@kuldiga.lv.

5000 eiro citos gadījumos. Var pieteikties īpašnieki, ja deklarētā dzīvesvieta ne mazāk kā gadu ir Kuldīgas novads, viņu pilnvarnieki vai apsaimniekotāji. Atbalstu var saņemt, ja stilistiski un vēsturiski unikāli būvgaldniecības izstrādājumi ir sliktā stāvoklī, priekšroku dodot arhitektoniski vērtīgai apbūvei.

Inguna Spulniece

Alsungā pārdos vairākus īpašumus

Alsungas novada domes komiteju sēdē tika spriests par dzīvokļu un citu telpu atsavināšanu, kā arī par Ziemassvētku paciņām.

Sēde notika kā videokonference, un deputāti lēma atsavināšanai nodot vairākus pašvaldības dzīvokļus Raiņa, Ziedulejas un Aizputes ielā. Tas tiek darīts, reaģējot uz iedzīvotāju iesniegumiem, lai viņi varētu savu īres dzīvokli iegādāties. Nekustamajam īpašumam *Almāles veikals* atsavināšana sāka jau iepriekš, un tam tiks rīkota izsole. Sākumcena – 2700 eiro.

Ziemassvētku paciņu vērtība būs līdz 4,5 eiro. Šogad tāpat kā iepriekš tās saņems novadā deklarētie pirmsskolas vecuma bērni un pašvaldībā strādājošo vecāku mazuļi, kā arī seniori no 70 gadiem.

Jolanta Hercenberga

Goda balvas pasniegs 4. maijā

Cerībā, ka pavasarī vīruss atkāpsies, Kuldīgas novada Goda balvas pasniegšana pārcelta uz 4. maiju, kad pasākums iespējams arī ārā.

Sagaidot Latvijas Republikas 102. gadadienu, 18. novembrī bija paredzēts Kuldīgas kultūras centrā svinīgi apbalvot 12 cilvēkus, novērtējot viņu ieguldījumu novada attīstībā. Bet 12. novembra ārkārtas sēdē deputāti tomēr vienojās, ka, ievērojot sanitārās normas, nevar sarīkot tādu pasākumu, kas sveicamajiem ļautu justies pagodinātiem un svētkus izjust arī sveicējiem. Kā uzsvēra domes priekšsēdētāja Inga Bērziņa, pulksteņus varētu pasniegt maskās, ar katru tiekoties vien atsevišķi. Vairākus gadus Goda balvai – pulkstenim – klāt nāk arī 150 eiro prēmija. Deputāti pieņēma viņas piedāvājumu: prēmiju pārskaitīt tagad, bet ziedus un pulksteņus pasniegt maijā.

Inguna Spuleniece

BALVU SAŅEMS:

- **Ainars Bierānds**, Gudenieku zemnieku saimniecības Akmeņkalni īpašnieks, domes deputāts – par darbu lauksaimniecības attīstībā;
- **Oto Brantevics**, turlavnieks, spēlfilmu *Dvēseļu putenis* galvenās lomas atveidotājs – par Latvijas vēstures izpratnes un patriotisma veicināšanu;
- **Solvita Bitte**, V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas virtuves vadītāja – par pašizlīdzīgu darbu, gatavojot brīvpusdienas ārkārtējā situācijā;
- **Lolita Grīnvalde**, biedrības *Latvijas Samariešu apvienība* Kurzemes nodaļas vadītāja – par labiem sociālajiem pakalpojumiem novada senioriem;
- **Natalja Gruzda**, Kuldīgas slimnīcas iekšējā slimību nodaļas internās aprūpes māsa – par pašizlīdzīgu, ilggadīgu darbu veselības aprūpē;
- **Gunārs Gutlands**, Kuldīgas uzņēmējs, sporta veterāns – par mūža ieguldījumu moto un auto sportā;
- **Anita Klauberga**, Kuldīgas Centra vidusskolas virtuves vadītāja – par pašizlīdzīgu darbu, gatavojot brīvpusdienas ārkārtējā situācijā;
- **Rīta Kūle**, Vārmes pamatskolas bijusī skolotāja, pensionāre – par mūža ieguldījumu izglītībā;
- **Ieva Nečiporuka**, Kuldīgas novada sporta skolas volejbola trenera, Kuldīgas Centra vidusskolas skolotāja – par mērķtiecīgu, profesionālu treneres darbu;
- **Līga Pavlovska**, Kuldīgas Centra vidusskolas vecākā pavāre – par pašizlīdzīgu darbu, gatavojot brīvpusdienas ārkārtējā situācijā;
- **Dace Šēle**, Kuldīgas attīstības aģentūras vadītāja – par profesionālu darbu un personīgo iniciatīvu bērnu un jauniešu brīvā laika laukuma izveidē;
- **Anda Šimane**, Snēpeles zemnieku saimniecības *Nornieki* īpašniece – par spilgtu, iedvesmojošu sniegumu lauku tūrismā.

Kovida testam – atsevišķa ieeja

Covid-19 analīzes var nodot Kuldīgas slimnīcas galā, pa ceļu uz priekšu aizņemšanas nodaļas. Iedzīvotāji, kuri dodas uz testu, nekādā gadījumā nedrīkst slīmnicā ieiet pa citu ieeju, brīdina slimnīca. Dodoties nodot analīzes, ikvienam obligāti jālieto sejas aizsargmaska. Ana-

līzes bez maksas iespējamas ar ģimenes ārsta vai speciālista nosūtījumu, bet par maksu to var darīt bez nosūtījuma. Pieņemšanas punkts strādā darbdienās no 15.00 līdz 18.00, iepriekš jāpiesakās pa tālr. 63322830.

Piecas klases pašizolācijā

Bērnodārzos un skolās bērni līdz 6. klasei joprojām mācās klātienē, lielākie – attālināti. Tikai divās skolās atsevišķas klases atrodas pašizolācijā, taču kopumā situācija Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā ir laba.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā pašizolācijā devušās divas klases. Direktore Inese Astaševska stāsta, ka situācija ir mainīga, tāpēc jāprot pielāgoties: „Mums saslimis pedagogs, bet citādi mācības turpinās: mazi to dara klātienē, lielie joprojām attālināti. Pedagogs rezultātus saņēma ceturtdienas vakarā, un lēmumu, kā rīkoties, bijām spiesti pieņemt vēl pirms Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) zvana. Paši domājām labāko risinājumu. Pēc tam bija jāsaģadā SPKC prasītā informācija, un tas nav tik ātri.

Ir grūti, jo, tikko rodas sajūta, ka viss stabilizējies, vakarā viens zvans visu var mainīt. Visiem ir tāds kā bezlimita darba

laiks – nevienu vairs neizbrīna zvani svētdienā no vecākiem, no skolotājiem. Mūsu prioritāte ir nosargāt klātienē 1.–4. klasei, jo saprotam, ka tur attālinātais darbs būs ļoti grūts.”

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā pašizolācijā atrodas audzēkņi no 1. līdz 3. klasei. Direktore Valda Gaure atzīst, ka tiešsaistē strādāt ar mazajiem ir grūtāk, tāpēc jāmeklē cita pieeja: „1. un 2. klasei pašizolācijā jāpavada tikai šī nedēļa, jo nav bijis tieša kontakta, savukārt 3. klasei – 14 dienas. Mazi bērni ar vietni Zoom īsti nevar pastrādāt, jo nav tehnisko zināšanu, arī vecākiem to dažkārt pietrūkst. Tad skolotāji cenšas strādāt radoši, un ceram, ka šis laiks paiēs ātri.”

Pārējās Kuldīgas novada skolās nevienas klases pašizolācijā nav, tāpat arī Skrundas un Alsungas vidusskolā un Kuldīgas bērnodārzos *Cīrulītis*, *Ābelīte* un *Bitīte*.

Elisa Rudzīte

Pret policistu lieta izbeigta, pret ugunsdzēsējiem turpinās

Pavasarī un vasarā iedzīvotājus pamatīgi pārsteidza Iekšējās drošības biroja (IDB) aktivitātes Kuldīgā un Skrundā, ierosinot krimināllietas pret trim Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) darbiniekiem un Kuldīgas novada pašvaldības policijas (KNPP) vecāko inspektoru. Tagad no četrām amatpersonām trīs ir darbā atjaunotas, bet viens darbinieks no tā aizgājis. Pret vienu krimināllietu izbeigta, par trim izmeklēšana turpinās.

Kā pirmie IDB redzeslokā nonāca VUGD Kuldīgas daļas komandieris Aleksandrs Štefaņuks, Skrundas posteņa komandieris Aivars Ansons un vēl kāds ugunsdzēsējs glābējs. Pret viņiem tika ierosināta izmeklēšana, jo pastāvēja aizdomas par iespējamu krāpšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās un dienesta viltojumu mantkārīgā nolūkā. Toreiz skaidrots, ka biroja rīcībā esošie fakti norāda uz ilgstošām darbībām saistībā ar darba laika uzskaiti nolūkā saņemt nepamattotu samaksu.

Pēcāk IDB izmeklēšanu sāka

arī pret KNPP vecāko inspektoru Dzintaru Pakalnu par iespējamu dienesta pilnvaru pārsniegšanu, kas saistīta ar vardarbību pret aizturēto šāgada maijā. Viņam tika noteikts aizdomās turētā statuss un tādi drošības līdzekļi, kas nav saistīti ar brīvības atņemšanu, to skaitā noteiktas nodarbošanās aizliegums.

Cik tālu visas krimināllietas nonākušas? Kā skaidro IDB priekšnieka palīdze Santa Bivbāne: „Kriminālprocesā pret VUGD amatpersonām pirms tiesas izmeklēšana turpinās, tādēļ sīkāka informācija pagai-

dām netiek sniegta. Savukārt kriminālprocess pret Kuldīgas pašvaldības policijas amatpersonu tika nosūtīts prokuratūrai kriminālvajāšanas sākšanai.” Latvijas Republikas prokuratūras preses sekretāre Aiga Eiduka rakstveidā atbild, ka 12.oktobrī Kuldīgas rajona prokuratūrā pieņemts lēmums kriminālprocesu pret Dz.Pakalnu izbeigt, jo nav konstatēts noziedzīga nodarījuma sastāvs. Līdz ar to visi drošības līdzekļi ir atcelti.

To, ka Dz.Pakalns amatā ir atjaunots, apstiprina arī Kuldīgas novada domes pārstāve

Kristīne Duļbinska. Pamatojums ir Kuldīgas rajona prokuratūras 13. oktobra vēstule.

Savukārt par atstādinātajiem ugunsdzēsējiem VUGD preventīcijas un sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā inspektore Kurzemē Anete Strazdiņa skaidro, ka A.Ansons pašlaik atkal ir Skrundas posteņa komandiera amatā, A.Štefaņuks pārcelts uz Ventspils daļu inspektora amatā, savukārt trešais ugunsdzēsējs ar šo notikumu nesaistītu iemeslu dēļ VUGD vairs nestrādā.

Alberts Dinters

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Kontrolē sejas masku lietošanu

9. novembris. Pēc pusnakts Piltenes ielā 24 skanot skaļa mūzika. Aizbraucam, bet norādītājā adresē ir klusums, durvis neviens neatver. Pirms četriem naktī ziņo, ka bārā Baznīcas ielā 32 skan skaļa mūzika. Bārs ir slēgts, viens ārpusē stāvošais informē, ka mūzika izslēgta. Mucenieku ielā autobusu pieturā guļot bomzis. Izsaucam medicīnisko palīdzību, pēc tam šo cilvēku aizvedam uz *Zilo krustu* Kabilē. Baznīcas ielā 13 nepareizi novietota automašīna – protokols. Pa ielu staigājot sievieti, kurai esot kovids. Paziņojam Valsts policijai (VP). Kontrolējam sejas masku nēsāšanu veikalos, ēdināšanas uzņēmumos un degvielas uzpildes stacijās.

10. novembris. Sūru ielā automašīna iebraukusi apgaismes stabā un notikuma vietu atstā-

jusi. Vakara ielā esot nekopta teritorija, paziņojam *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem*. Kontrolējam maskas veikalos, kafejnīcās, degvielas stacijās, notiek pārrunas ar sešiem cilvēkiem. Gaismas ielā automašīna zālienā. Ventas ielā skanot pārlieku skaļa mūzika. Tajā pašā ielā kāds atrodies mājā, kurā tiesa liegusi būt. Kad aizbraucam, cilvēks runā par pašnāvību, tādēļ informējam VP, izsaucam medicīnisko palīdzību. Cilvēks aizvests uz slimnīcu Liepājā. No Sūru ielas iereibušu vīrieti nogādājam dzīvesvietā, uzrakstām protokolu.

11. novembris. Kontrolējam masku nēsāšanu. Liepājas ielā divas automašīnas bez laika norādes. Lapeglu ielā bērni ar akmeņiem esot metuši pa logu.

Smilšu ielā stāvlaukumā automašīnas novietotas nepareizi: trīs protokoli, pieci brīdinājumi. Liepājas ielā kāds lietojot alkoholu – protokols.

12. novembris. 11.00 Ventā pie *Lauktechnikas* viens vīrietis maksājerējot, otrs stāvēt krastā un vaktējot. Kad ierodamies, abi aizmukuši un maksājeri nometuši. Liepājas, 1905. gada un Smilšu ielas stāvlaukumā automašīnas bez laika norādes, uzrakstām astoņus protokolus. Zvana no Viduskurzemes pamatskolas, ka skolēns patvaļīgi aizgājis. Uz grantētā ceļa virzienā uz Kuldīgu viņu noķeram un aizvedam atpakaļ. Jelgavas un Skrundas ielas krustojumā guļ vīrietis: nevarot pāriet, jo ir muguras problēmas. Medicīnisko palīdzību jau esot izsaucis. Pēc ārstu vizītes no-

gādājam dzīvesvietā. Gaismas ielā trīs jaunieši melnās drēbēs staigājot pa kāpņu telpām un izsītot elektrības korķus. Diemžēl noķert neizdodas. Vārmē kādās mājās regulāri rejt suns. Mucenieku ielā vīrietis uzvedoties agresīvi, nogādājam dzīvesvietā.

13. novembris. Kontrolējam sejas maskas. Baznīcas un 1905. gada ielā stāvvietā automašīnas bez laika norādes – divi protokoli. *Vējiņa* parkā piekauts jauniešs, nogādājam VP. Ēdoles centrā ar automašīnu kāds driftējot, ziņojam VP.

14. novembris. Uz Basu ceļa ievainota stirma, paziņojam Valsts meža dienestam. Smilšu un Stendes ielas stāvlaukumā auto bez laika norādes: 14 protokolu, divi brīdinājumi. Ventas ielā traucējot ugunsкура dūmi, tas

tiek nodzēsts. Kontrolējam sejas maskas. Veikalā *Bez uzceņojuma* bez maskām staigājot gan darbinieki, gan apmeklētāji. Ar visiem šo situāciju pārrunājam. Gaismas ielā 3 bērni metot ar akmeņiem pa logiem. Sameklējam desmitgadīgu puiku, notiek pārrunas ar māti. Priedaines *Meldros* jaunieši uzvedoties skaļi.

15. novembris. Divos naktī uz Liepājas ielas guļ cilvēks, nogādājam dzīvesvietā. Kontrolējam masku nēsāšanu, notiek pārrunas ar trim cilvēkiem. Stendes ielā seši auto bez laika norādes. Šajā ielā, iespējams, iereibis šoferis vadot ķiršsarkanu *Volvo* – paziņojam VP. Kaļķu ielā esot iereibusi sievieti ar mazu bērnu – ziņojam bāriņtiesai.

Jolanta Hercenberga

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

Jelgavas iela: jautājumi un atbildes

Lai gan vērienīgi pārbūvētajā Jelgavas ielā Kuldīgā vēl notiek labiekārtošana, iedzīvotāji pamanījuši dažas dīvainības, brīnās par tām un grib saprast, vai izmaiņas ir uz labu vai sliktu.

Uz jautājumiem atbild Kuldīgas attīstības aģentūras vecākā projektu vadītāja Elīna Zīle.

Kā iekļūt pagalmā?

? Kā iekļūt pa šiem vārtiņiem, ja ietve tik augsta? Ēka atrodas Darba un Jelgavas ielas stūrī.

ATBILDE. Īpašuma adrese ir Darba iela 1. No Darba ielas puses ir nodrošināta piekļuve, tajā skaitā iebrauktuve. Pašvaldība ir piedāvājusi risinājumu šai nestandarta situācijai, bet līdz brīdim, kamēr piedāvājumam nepiekrītis ēkas īpašniece, diemžēl nevarēsim to atrisināt.

Drīkst vai nedrīkst apstāties?

ATBILDE. Galvenais ir nodrošināt maksimāli iespējamo stāvvietu skaitu. Šī prasība ir ievērojama. Šajā zonā atrodas ugunsdzēsības hidrants, un tā arī nodalīta ar atšķirīgu segumu. Hidrantam jābūt pieejamam jebkurā brīdī, tādēļ tas norobežots.

Kam paredzētas šādas izbūves pie vairākām mājām?

ATBILDE. Šīs ir smilšu kastu vietas, tuvākajās dienās tās tiks uzliktas.

Ko simbolizē šis bruģētais laukums?

ATBILDE. Tas saistīts ar agrāko kokapstrādes uzņēmumu *Vulkāns*. Lai pēc baļķu transportiera demontāžas radītu vēsturisku liecību, izveidota ietves *kabata*, kurā atradīsies informatīvs stends par uzņēmuma darbību. Segumā ir iesegums koku pludināšanas baseina stilizācijai. Būs arī atpūtas sols ar atkritumu urnu un augu kastes, kas zonu nodalīs no privātpašuma.

Ko darīt riteņbraucējiem?

? Riteņbraucēji nesaprot speciālā celiņa jēgu, ja visā tā garumā no Ganību līdz Stacijas ielai no velosipēda jānokāpj sešas reizes. Turklāt tālāk celiņa vispār nav. Tādēļ cilvēki uzskata, ka ērtāk ir braukt pa brauktuvi.

ATBILDE. Veloceliņš izbūvēts Jelgavas ielā no Stacijas līdz Ganību ielai un Graudu ielā. Ceļa zīmes izvietotas saskaņā ar normatīvajiem aktiem, saskaņotas ar *Latvijas Valsts ceļiem*. Satraukumam, ka pie katras zīmes no velosipēda jānokāpj nost, nav pamata. Tās norāda, ka krustojumā priekšroka ir autobraucējam, bet, ja automašīnu nav, velosipēdisti var ceļu turpināt. Pilsētas vēsturiskajā zonā velosipēdisti var braukt pa ietvēm, netraucējot gājējiem, vai pa brauktuvi.

Vai nepietiek ar zālienu?

Jelgavas un Graudu ielas krustojums kļuvis drošāk izbraucams, bet neviens nesaprot lielo bruģēto un ar apstādījumiem klāto laukumu nozīmi. Kāda kundze teica: pat tad, ja tur domāti soliņi, neviens taču tādā vietā atpūsties negribēs.

ATBILDE. Zaļā zona ir tieši saistīta ar ielu pārbūves apjomu. Ir jauni un pārveidoti apstādījumi, atpūtas zonas ar soliņiem un atkritumu urnām, tā ielas zaļo struktūru pilnveidojot ar labiekārtotām teritorijām.

Jelgavas un Graudu ielas krustojumā izbūvētais labiekārtojums pakārtots brauktuvei. Asais ķīl-

veida krustojums veido skata satiekpunktu, virzoties no pilsētas centra uz Ganību ielas pusi, tāpēc tā centrā uz laiku būs pārvietojams vides objekts.

Labiekārtojums veido kopīgu motīvu (ritmu iesegumos, apstādījumu) ar nišu Jelgavas ielas pretējā pusē, ko no brauktuves atdalīs ziedoši krūmaugi un stilizētas metāla

drošības barjeras. Tiks izvietoti soli, atkritumu urnas, augu kastes.

Arī citviet krustojumi veidoti, ņemot vērā iespējamās braukšanas trajektorijas. Visas pienākošās ielas galvenajam ceļam pievienotas 90 grādu leņķī, samazinot šo ielu platumu un noapaļojot stūrus. Satiksmes organizācijas elementi samazina krustojumu laukumu. Tā

mazinās braukšanas ātrums un uzlabojas drošība. Lai mezglī netiktu šķērsojami neatļauti, ir gājēju drošības barjeras un laukakmeņu piebruģējums brauktuves malā. Augstākai drošībai Stacijas un Rūpniecības ielas pieslēgumā Jelgavas ielai samazināts ielu stūru noapaļojuma rādiuss, izveidojot bruģētas laukakmeņu joslas.

Graudu un Jelgavas ielas krustojums.

Gājēju un velosipēdistu drošībai izveidotas barjeras, kuru uzdevums ir galvenokārt mazināt neatļautu krustojuma šķērsošanu.

Labiekārtojumā pie Kuldīgas 2. vidusskolas prioritāra ir skolēnu drošība, sekundāra ir priekšlaukuma noslēgšana un vizuāli estētiskais aspekts.

Lasītāju ievēribai.

No 1. novembra š. g. pilsetas lasītava būs atvērta darbdienās no 8-9 vakarā un svētdienās no 3-5 p. p. Lai apmierinātu oitautības lasītājus, lasītava abonēs laikrakstus „Сегодня“ „Rigasche Rundschau“ un žurnālu „Die Woche im Bilde“.

Bibliotēka grāmatas lasītānai izsniegs svētdienās, trešdienās un piektdienās.

Darba laudis, griešiet vairāk verības drukātām vārdam! Ziedojiet daļu sava brīvā laika lasītānai, jo lasītāna sniedz dzīvinošu atpūtu!

Lasītavas komiteja.

Paziņojums Kuldīgas Ziņās 1926. gadā.

VĒRTĪGAIS BALSOJUMS

1920. gada 29. oktobrī Kuldīgas pilsētas dome izskata priekšlikumu atvērt lasītavu, mēnesi vēlāk darba kārtība papildināta ar jaunajumu par lasītavas atvēršanu, un tiek nobalsots par. Vienlaikus piešķirts vienreizējs 2000 Latvijas rubļu pabalsts darba sākšanai un 500 rubļu katru mēnesi uzturēšanai. Un 11. decembrī tā atklāta. Pēc laika vēl kāds labvēlīgs lēmums: no pilsētas valdes krājumiem izsniegt petroleju, cik vien lasītavas lampām vajadzīgs.

Jau drīz kļūst skaidrs, ka domes balsojums bijis patiešām vērtīgs, un nepaiet ne gads, kad jālemj par lasītavas pārveidi – būs bibliotēka, jo interese liela un lasītāju daudz, „tā blakus lasāmam galdam caur dzīves prasībām tika likts pamats bibliotēkas nodibināšanai pie pilsētas pašvaldības“.

Sākotnēji jauno iestādi vada lasītavas komisija: lūdz pabalstu laikrakstu, žurnālu abonēšanai, lūdz neiekasēt izprieceas nodokli no pasākumiem (bija noteikts, ka visi sarīkojumi apliekami ar nodokļiem, dome tos varēja samazināt vai atlaist, ja sarīkojums nenotiek peļņas dēļ, bet mākslas un labdarības nolūkā), rūpējas par citām bibliotēkas vajadzībām. Pēdējais zināmais komisijas darbības gads ir 1934., ik pa laikam tā pārvēlēta. No 1932. līdz 1941. gadam bibliotēku vada Marija Polis (Vanags), dažus mēnešus 1941. gadā bibliotēkas, lasītavas un arhīva pārzīne ir skolotāja Aija Aināre, ar 1941. gada februārī – Varmē dzimušais Fricis Valders.

Kara laikā kādubrīd bibliotēka nestrādā, darbu tā atsāk jau 1944. gadā. Jaunums ir 1951. gadā dibinātā bērnu bibliotēka – Baznīcas ielā 18 divās istabās izvietotas jaunajiem lasītājiem paredzētās pirmās 418 grāmatas (bet tas jau ir cits stāsts).

LAI LASĪTĀJS IEINTERESĒTS UN KĀRTĪGS

Bibliotēka un lasītava sākumā ikvienam pilsētas un tuvākās apkaimes interesentam pieejama bez maksas, laikrakstus un žurnālus varēja lasīt tikai uz vietas. 1922. gadā dome lemj, ka jāmaksā pieci rubļi mēnesi par grāmatu izsniegšanu uz mājām. Tos neiekasē no skolēniem, kuru 20. gadu pirmajā pusē īpaši daudz, savukārt bērniem, kas jaunāki par desmit gadiem, grāmatas neizsniedza.

50.-60. gados bibliotēkas vadītājai Zinaidai Eglītei viena no rūpēm – kā iesaistīt apmeklētājus pasākumos.

Kuldīgas bibliotēkas komplektēšanas un apstrādes nodalī: Gunta Siliņa, Māra Stepiņa, Ksenija Bondare, Biruta Paupe, Lidija Mikļaviča (70. gadi).

1924. gadā reģistrēti 160 lasītāji, bet 1927. gadā jau 317. Turklāt bijuši dažādi nosacījumi: tā 1926. un 1927. gadā grāmatas izsniedza uz divām nedēļām, bet maksa – desmit santīmu mēnesī, pastīpojumu un pat zīmējumu veidā. (..) Šādi lasītāji, kuri ar vieglu roku atraipta sabiedrības mantu un kopīpašumu, kas nodots visu mūsu rīcībā un lietošanā, aizmirst, ka viņu pienākums ir arī šo mantu sargāt un saudzēt.”

Kas tagad šķiet pašsaprotami, kādreiz bijis jaunums. Tā 1957. gadā ieviests ģimenes formulārs – tas ļāva vienam no ģimenes paņemt grāmatas arī pārējiem. 1960. gadā atklāta brīva pieeja grāmatām, arī preseī lasītāvā, un tie, kas mājās neklietnē, varēja grāmatas pasūtīt. Bet kopš 2010. gada apmeklētāji tiek uzskaitīti automatizēti, izmantojot sistēmu Alise.

38 gadus bibliotēku vadīja Aina Laksberga, gādājot par saturīgiem, emocionāliem pasākumiem arī ideoloģiski ierobežotu iespēju laikos.

Abonementa vadītāja Raima Preisa rāda Viļa Plūdoņa rakstus, ko dāvājis viņa dēls Varimants no Kanādas.

2020. GADĀ:

- strādā 24 darbinieki,
- oktobrī 3485 lietotāji,
- krājumā 47 565 vienības,
- digitalizēts ap 12 000 dokumentu un vairāk nekā 5000 attēlzdevumu.

DIREKTORES

- **Zinaida Eglīte:** 1953-1964
- **Aina Laksberga:** 1964-2002
- **Laima Mirdza Ostele:** 2002-2019
- **Daina Girvaite:** kopš 2019

AKTIVITĀTES PILNĀ SPARĀ

Literārie vakari, lasītāju konferences (bieži kultūras namā, lai vairāk publikas), tematiskie, jauniešu un atbilstu vakari ir tikai daļa pasākumu, kam sabiedrība jāievirza pareizajā domāšanā. 1. lasītāju konference 1949. gada 13. novembrī ir par Annas Saksas romānu *Pret kalnu* (šķiet – viss saorganizēts kā pa nofīm: runātāji no pagastiem, partijas sekretārs, kolhoza brigadieris, pēc tam kolhoza pašdarbnieku koncerts). Par citu konferenci teikts, ka piedalījās kolhozu priekšsēdētāji un mašīnu un traktoru stacijas (MTS) darbinieki. Bet 48 lasītājus interesējusi konference, ko 1956. gada decembrī rajona bibliotēka sarīkojusi Kuldīgas MTS: apspriests krievu rakstnieces Nikolajevas darbs *Stāsts par MTS direktoru un galveno agronomu*. 1959. gadā notiek gatavošanās PSRS Augstākās Padomes vēlēšanām, un pilsētas 2. aģitpunkts (nejaukt ar vēlēšanu iecirkni mūsdienu izpratnē) ierīkots bibliotēkā: stendi, lekcijas un referāti par sadzīves un

Ilgu laiku bibliotēka atradās Padomju, tagadējā Baznīcas ielā.

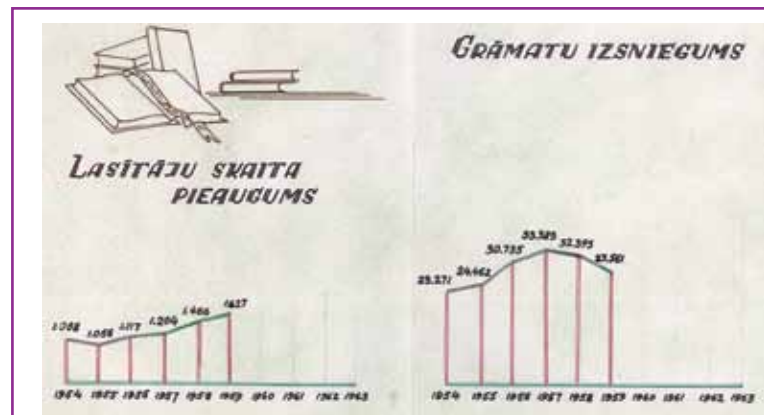
Atrašanās vietas

1. Baznīcas iela 1 (1920-1934)
2. Liepājas iela 37 (1934-1940), bij. pasta mājas 2. stāvs
3. Kalna iela 17 (1940)
4. Baznīcas iela 3/5 (1940)
5. Liepājas iela 13 (1944) / Liepājas iela 14 (1944) – laikrakstā *Kurzemieks* divas atšķirīgas ziņas
6. Raiņa iela 21 (1945-1965)
7. Baznīcas iela 2 (1965-1978)
8. Baznīcas iela 1 (1978-1993), domes ēka
9. Vakara iela 6 (1993-2011)
10. 1905. gada iela 6 (kopš 2011)

Kuldīgas bibliotēka laikmetu griežos

Mainījusi atrašanās vietas, sākotnēji bijusi lasītavas statusā, vēlāk dēvēta par Kuldīgas pilsētas bibliotēku, aprīnča masu bibliotēku, rajona bibliotēku, rajona centrālo bibliotēku, Kuldīgas bibliotēku, visbeidzot 2003. gadā ieguvusi galvenās bibliotēkas vārdu, Kuldīgā tā spējusi pastāvēt jau gadsimtu un 11. decembrī varēs svinēt 100. dzimšanas dienu. Pāršķirstot vēstures lappuses, redzams, ka tā bijusi ne tikai grāmatu izsniegtuve, bet arī kultūras dzīves veidotāja, ka līdzās nodevām laikam darbinieki gribējuši un spējuši organizēt pasākumus, kas pulcējuši pilnas zāles.

Māriete Milzere, bibliotēkas arhīva un Lailas Liepiņas foto

ROMĀNI – VISPOPULĀRĀKIE

Ik pa laikam apkopota informācija, kādas grāmatas lasītāji iemīļojuši visvairāk.

1924. gadā norādīts, ka visvairāk lasa romānus (populārākie autori: Eptons Sinklers, Andrejs Upīts, Džeks Londonš, Stendāls), bet ļoti maz – zinātniskos darbus.

30. gados populāri ir Aksela Muntess Stāsts par Sanmikeļu, Jēkaba Janševska *Bandava* un *Dzimtene*, Jūlija Vecozola *Dzidra* (trīs gadus), Aleksandra Dimā romāni, Viktora Igo *Nožēlojamie*, Ļeva Tolstoja *Karš un miers* u.c. Brīvalists pēdējās gados – Edvarta Virzas *Strauņiem*, Aleksandra Grīna *Dvēseļu putenis* (trīs gadus), Augusts Saulietis, Andrievs Niedra, Knuts Hamsuns, Sigrija Unsete, Džeks Londonš.

1939. gads uz ilgu laiku kļuvis pēdējais, kad lasītāji brīvi var izvēlēties mīļākos autorus un darbus: tie ir *Strauņiem* (trīs gadus pēc kārtas 1. vietā), Viļa Lāča *Zvejnieka dēls*, Arčibalda Kronina *Citadele*, Margareta Mičelas *Vējiem līdzi*, Jāņa Jaunsudrabiņa un Knuta Hamsuna *proza*.

Šoruden pieprasītāko sarakstā ir apjomīgi romāni: Mišelas Obamas *Izaugt*, Kamīlas Lekbergas *Ragana*, Daces Judinas *Sladzā*, Odrījas Karlenas *Kalendāra meitene*, Šarlotes Linkas *Cietsirdīgās spēles*.

Nikna lasītāja vēstule *Literatūrā* un *Mākslā* 1951. gadā.

politiskiem jautājumiem. Visādi gājis ar apmeklētāju piesaisti pārkārtīgo ideoloģizētajiem pasākumiem, un tad secinājums *Padomju Kuldīgas* 1959. gada 22. oktobra rakstā: daļu jauniešu vairāk interesē dejas, izklaide, nevis garīga bagātināšanās, apmeklējot bibliotēku un lasot. Bet bibliotēkas vadītāja Zinaida Eglīte paziņo: „Ja komjaunatnes organizācijas rūpniecības uzņēmumos, iestādēs un skolās pret šiem pasākumiem izturēšies tikpat vienaldzīgi kā līdz šim, pasākumu nebūs.”

1964. gadā bibliotēkas vadību pārņēma Aina Laksberga. Par viņas un bibliogrāfes Urzulas Kļavlapas rīkotajiem pasākumiem daudz sirsnīgu atmiņu ir tagadējai abonementa vadītājai Raimai Preisai, kurai bibliotēkā rīt 40. darba gads. Raima atceras, ka apmeklētāju pilna bijusi gan dzelzsbetona konstruācija rūpnīcas, gan *Lauktehnikas* zāle, kad viesojusies aktrise Antra Liedskalīnija, teātra zinātniece Lilija Dzene ar māksliniekiem, modes māksliniece Asnāte Smeltere u.c. 1980. gadā izveidots klubs *Avkofale*. A.Laksberga arī panākusi, ka 1985. gadā ārsta un valodnieka Jura Bāra atdusas vietu veceļos vācu kapos iezīmē piemiņas akmeņus.

Politisko zīmogu labi raksturo arī 80. gadu tematisko kartotēku nosaukumi: *Pārtikas programmu īstenojot, Kodolkaram – nē!*, *Partijas dzīve rajonā, Uzvaras 40. gadadienu* u.tml. Taču ir arī pa gaismas stariņam: 1981. gadā lasītāvā pirmo reizi abonēts Vācijas Demokrātiskās Republikas žurnāls kino mīļotājiem *Film und Fernsehen*, jaunums ir arī firmas bibliotēku fondu iznīcināšana. Tie-

ši tāpat notiek vācu okupācijas laikā, un Ventmalā sārtos atkal postā aiziet grāmatas. Ar jaunu spēku ideoloģiskajā cīņā cenzūra metas pēc kara, un līdz 1954. gadam top desmit „izņemamo grāmatu” sarakstu (vairāk dokumentu, atmiņu ir krājumā *Grāmatas aizkulisēs, Sol Vita*, 2002).

tas visas LPSR iznākušās plates, pieejams poļu žurnāls *Reklama* – īpaši noderīgs tiem, kas noformē skatlogos, bet 1987. gadā izveidota fonotēka ar 3327 platēm.

JAU CITI LAIKI

1991. gadā krājumā ir 67 473 vienības, kopā ar bērnu literatūru – ap 87 200, bet būtiskie mainījies grāmatu saturs. Līdz ar Atmodu atgriezies t.s. aizliegtā literatūra, ir iespēja to nopirkt (Zentas PSR sabiedriskajām bibliotēkām un grāmatu tirdzniecības tīkla. (..) Vairākums bibliotēkas darbinieku pareizi izprata visu šī darba svarīgumu un ar visu nopietnību, izturējies pret bibliotēku fondu atīrīšanu,” atskaitē par 1948. gadu raksta Latvijas PSR Glavliņa priekšnieks V.Jaunzems.

Bet laikam jau kuldīdznieki pie apzīnģā vairākuma nav piederējuši, un tāpēc 1951. gada 9. septembrī laikrakstā *Literatūra un Māksla* žēlabu un neizpratnes pilns raksts *Apsūnojuši literatūras vēstures* sējumi (1935-1937), Edgara Andersona pētījumi par vēsturi, Edgara Dunsdorfa *Kārļa Ulmaņa dzīve* utt.), daudz trimdas latviešu dāvinājumu. R.Preisa atceras, ka sveatnes tautiešiem bijuši ļoti sirsnīga attieksme un vēlēšanās dāvināt, lai Latvijā nonāktu pirmkārt, un tāpēc būtu iespēja iepazīt trimdas rakstnieku devumu. Sūtījumu un neizpratnes pilns raksts 2011. gadā tas izdodas. Svarīgi bijis digitalizēt novadpētniecības resursus, izveidojot vietni www.mantojums.kuldiga.lv.

Šobrīd top iestrādnes novadpētniecības maršrutiem (tos var iepazīt gan dabā, gan tikai digitālajos resursos), jau tiek piedāvāti divi: *Ūdens Kuldīgā* un *Kuldīgā mākslinieka acīm*. Jaunieši var piedalīties populārāji izlausanās spēlē, kā arī lasīšanu pārvērst piedzīvojumā ar sociālo tīklu *Snapchat*. Grāmatas tiek piegādātas mājās, izsniegtas bez kontakta, šogad ieviesta bibliotēkas lietotāja karte ar svītkodu, ko var izmantot gan fiziskā veidā, gan digitāli, datus apstrādājot bez saskares, kas tik svarīgi Covid-19 laikā.

„Mans tēvs bija Kuldīgas Baltijas skolotāju semināra absolvents. Tagad, 100 gadus vēlāk, Kanādas *Daugavas vanagi* izdeva viņa pilnīgos kopotos rakstus. Novēlu vienu eksemplāru Kuldīgas pilsētas bibliotēkai.” 63 garīga satura

D vitamīns bērna veselībai

Lai bērnu pasargātu no dažādām veselības problēmām, jākonsultējas ar ģimenes ārstu, cik daudz D vitamīna nepieciešams.

Tas veicina kalcija uzsūkšanos, palielina kaulu blīvumu, mazina rahīta un lūzumu risku, skaidro Latvijas Pediatri asociācija. 90% D vitamīna, kas nonāk organismā, veidojas ādā saules ultravioletā starojuma ietekmē.

Deficīts

Ja D vitamīna nepietiek, sākumā var būt nespecifiski simptomi: bieža saaukstēšanās, kaulu sāpes, kritieni, svīšana, nogurums, mainīta uzvedība. Neadekvātā kaulu mineralizācijā var attīstīties rahīts: redzama kāju deformācija, augšanas zonu palielinājums potītēs, plaukstu pamatnes locītavās, starpribu locītavās, krūškurvja deformācija; ir kaulu sāpes; bērns vēlu sāk staigāt, bieži krīt; ir aizkavēta augšana, krampji.

PROFILAKSE

Nedaudz D vitamīna var uzņemt ar pārtiku: sālsūdens zivīm, olas dzeltenumu, piena produktiem. Grūtniecēm, arī sievietēm laktācijas periodā tas būtu jāuzņem papildus. Vitamīns vajadzīgs arī bērnam pēc dzimšanas. Devas atkarīgas no riska faktoriem un vecuma. Lai D vitamīns uzsūktos un iedarbotos, uzturā jābūt pietiekamam daudzumam kalcija, fosfora un magnija.

Būt mājās ar mazuli

Katrina Blaua,
Kristas Zanderes arhīva foto

Zanderu ģimene dzīvo Kuldīgā, vīrs Roberts nāk no Vārmes pagasta, bet sieva Krista uzaugusi pilsētā. Viņi draudzējās sešus gadus, bet laimīgi precējušies ir divus un audzina pusotru gadu veco meitiņu Nikolu.

„Mēs sevi nespējam iztēloties dzīvojam un strādājam citur – Kuldīga ir lieliska pilsēta ģimenēm ar bērniem, perfekts vidusceļš starp lielpilsētu un laukiem!” stāsta Krista, kura pašlaik ir mājās ar meitiņu, bet, ko darīs, kad viņai sāksies bērnudārza gaitas, vēl nezina. Robertam gadus piecus ir savs uzņēmums *RZ autoparks*.

Vai nav grūti visu laiku būt mājās ar bērnu?

Būšanu kopā ar bērnu no sirds izbaudu, un pavisam grūti nav bijis. Mamma teikusi, ka esmu kā radīta bērniem: mana vienīgā profesija varētu būt mamma. Vīrs ļoti iesaistās audzināšanā, labprāt palaiž mani tikties ar draudzenēm vai uz koncertu. Man paveicies ar labāko draudzeni, kura ar lielāko prieku piešķata Nikolu, kad vajag apmeklēt manikīru, frizieri vai ir citas darīšanas. Arī vīramāte un vīramāsa ir ar mieru pavadīt laiku ar Nikolu. Mani vecāki un māsa dzīvo ārzemēs – tikties sanāk reti. Uz svinībām un ballītēm meitiņu ņemam līdzī – viņai ļoti patīk. Par auklītēm neesam domājuši, un man būtu grūti uzticēties.

Kā dienu aizvadāt?

Tā paskrien ātri. Ir ieviests režīms, tāpēc ir viegli. Mums abām

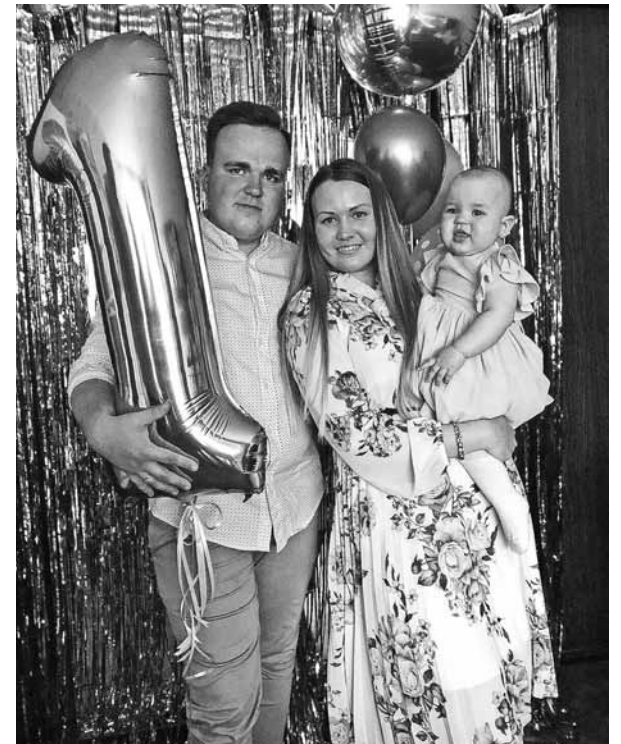
vajag iziet katru dienu svaigā gaisā, kaut uz stundiņu, pusotru. Nikolai ir divas diendusas, tikmēr ir laiks sev vai mājas darbiem. Cenšos pavadīt laiku, rotaļājoties un izdomājot kopīgas darbošanās. Ejam uz laukumiņiem vai pastaigā pa skaisto Kuldīgu, kas nekad neapnīk. Bieži ar draudzenēm apmeklējam kafējnīcas. Reizi nedēļā Māmiņu klubā Nikola tiekas ar vienauzdžiem – esam iepazinusi daudz jaunu draudziņu. Kad jūtu, ka meitai vai man vajag darīt neko, atļaujamies slinkot.

Vai iznāk laiks divatā ar vīru?

Randiņi nav mums tuva lieta. Es pat teiktu, ka neprasās. Vairāk vēlamies būt trijātā. Nikolu maziņu negribējās ilgi atstāt vecākiem, bet domāju, ka drīz piekopsim arī randiņus, jo mazā ar lielāko prieku paliek pie omās. Meita mums ir visur līdzī – nekad nav traucējusi sarunām vai labai laika pavadīšanai.

Kāda ir tava un vīra attieksme pret dārziņu, īpaši kovida laikā?

Mēs ar meitu to īsti neizjūtam. Ja ietu dārziņā, būtu citādāk. Nespēju iedomāties, ka nevarētu pavadīt līdz grupiņai. Vēlamies, lai meita dārziņā iet, ir doma to sākt nākamā gada septembrī.

Roberts, Krista un Nikola Zanderi.

„Ir ieviests režīms, tāpēc ir viegli. Vajag iziet katru dienu svaigā gaisā. Cenšos izdomāt kopīgas darbošanās. Nikolai ir divas diendusas, tikmēr ir laiks sev vai mājas darbiem. Kad jūtu, ka vajag darīt neko, atļaujamies slinkot.”

Gribu vēl izbaudīt laiku mājās. Meita ir ļoti patstāvīga, gudra un sabiedriska – nešaubos, ka viņa arī tagad būtu ar mieru palikt dārziņā, bet mūsu rinda vēl nav pienākusi.

Nezaudēt sevī sievieti, kļūstot par mammu

Inga Mālniece ir sertificēta pirmās emocionālās palīdzības jeb PEP mamma, kura ar ģimeni iesakņojusies Kuldīgā un vada Māmiņu klubu, kur mammām notiek regulāras tikšanās kopā ar bērniem. Inga stāsta, cik svarīgi ir nepazaudēt sevi kā personību un cik ļoti tas ietekmē bērna dzīvi un prieku.

LAI AVOTS NEIZSĪKST

Nepazaudēt sevī sievieti nozīmē nepazaudēt pašai sevi. Ikvienas mammas galvenā loma ir būt sievietei. Tas nozīmē iepazīt, lolot sevi un dzīvot kā sievietei. Ikvienā mīt apbrīnojams spēks mīlēt un spēja rūpēties, kas ir Dieva dota dāvana. Tā jāsaudzē no jākopj. Izturoties pret šo dāvanu ar cieņu, sievietes acīs mirdzēs, viņa staros un jutīsies spēcīga. Spēs sniegt mīlestību un no tīras sirds rūpēties par ģimenes pavardu.

Aizmirsts tiek tas, par ko vairs nerūpējamies, kam netiek pievērsta uzmanība, veltīta enerģija un laiks. Ir svarīgi apzināties attiecības ar sevi, jo tā ir liela atbildība. Kalendārā šīm attiecībām jāparedz laiks, jo tāpat vien brīvs laiks neparādīsies. Tāpēc pirmais solītis – ieplānot.

Tālāk – darīšana. Sievietes ir dažādas, tāpēc darīšana būs dažāda. Labas attiecības ar sevi tiks piedzīvot izmaiņas jebkurās citās attiecībās.

Kļūstot par mammām, daudzas sievietes piepilda dzīves sapni. Tas sniedz visskaistāko dāvanu – beznosacījuma mīlestību. Taču mammas loma nes līdzī arī rūpes. Daudzas mammas piedzīvo ieniršanu rūpju jūrā un nepama-

na, ka jau ļoti, ļoti sen nav parūpējušās pašas par savām vajadzībām un vēlmēm. Sieviete var piedzīvot izjūtu, ka ir pazaudējusies. No tā cieš visa ģimene: mamma, tētis un bērni.

Kļūstot par mammu, jāapgūst māksla visu nedarīt vienai un lūgt palīdzību. Tas nozīmē rūpēties par savu labsajūtu, par to, lai mīlestības avots neizsīkst, kā arī uzņemties atbildību par savas dzīves kvalitāti. Viens no Dieva baušļiem ir „Mīli savu tuvāko kā sevi pašu”. Tas pasaka svarīgāko: „Mīli sevi, lai spētu mīlēt citus!”

BĒRNA PĀRAPRŪPE

Būt par vecākiem ir atbildīgākais un lielākais izaicinājums. Mēs ļoti daudz mācāmies attiecībās ar bērniem. Vai tiešām var ietekmēt viņu izaugsmi un pašvērtējumu, pārlietu neapbrūpējot? Vai rūpju var būt par daudz? Jā.

Pāraprūpi var salīdzināt ar būri, kurā bērns dzīvo: viņš ir iesprostots. Viņam neļauj brīvi izpausties un patstāvīgi darīt to, ko viņš ļoti labi prastu pats, ja vien to ļautu. Bērni spēj iegūt savu pieredzi un pilnveidot dažādas

prasmes, ja ļauj kļūst, kļūdīties, bēdāties un sasniegt uzvaras. Vecāki ir tie, kuri ceļ bērna pašvērtējumu, ticot viņa varēšanai.

Neiespējami tas ir tad, kad kāds visu dara bērna vietā un sargā viņu tik ļoti, ka bērns kļūst nespējīgs, nevarīgs, bailīgs un ticība varēšanai zūd. Vecākiem liekas, ka bērns nedrīkst piedzīvot nekādas grūtības, taču pāraprūpe nodara bērnam pāri un atņem laiku vecākiem. Tur nav vietas sievietes vienatnei ar sevi vai randiņam ar vīru. Mamma fokusējas tikai uz bērnu. Ir vēlme visu kontrolēt. Veselīgā ģimenes sistēmā būtiski ir katram parūpēties par sevi, jo arī šo prasmī bērni apgūst no vecākiem.

Bērns vairāk par visu vēlas sev līdzās redzēt laimīgu mammu, tas nozīmē – laimīgu sievieti. Bērnam var iemācīt tikai to, ko mamma dara pati. Viņa ir vislabākais piemērs.

Bērns vēlas veldzēties pie mammas mīlestības avota, sajūst maigumu un pieņemamo skatienu, saņem atbalstu un iedrošinājumu grūtībās. Bet tikpat svarīgi viņam ir pieredzēt savas veiksmes un neveiksmes, lai izaugtu par atbildīgu, laipnu, sevi cienošu personību.

DARBS AR SEVI

Ja vēlies, lai otrs atver sirdi, atver savējo! Viņš nevar izdarīt to, ko nedarāt jūs.

Ja vēlies uzlabot attiecības ar cilvēkiem, vispirms uzlabo attiecības ar sevi!

Ja vēlies just lielāku uzticēšanos, vairāk uzticies sev!

Ja meklē lielāku drošību, sniedz lielāku drošību sev!

Ja vēlies piedzīvot mīlestību, vairāk mīli sevi!

Ja vēlies, lai pret tevi izturas labāk, izturies labāk pret sevi!

Ja vēlies dzīvot bagātībā, vispirms sniedz turību sev! Tam nepieciešama nevis nauda, bet atbilstoša domāšanas ievirze.

Ja ilgojies pēc jauniem impulsiem, brīvības un piedzīvojumiem, radi tos! Sāc ar sīkumiem – lielās lietas sekos pašas.

Lai no sirds censtos kļūt labāki pret sevi un citiem, nāksies vairāk izziņāt pašiem sevi.

/No Tomasa Likonas grāmatas
Kā izaudzināt laipnus bērnus/

No virtuves līdz kombučas ražotnei

„Sastāvdaļas ir 100% dabīgas, bez stabilizatoriem, aromatizētājiem un citiem komerciāliem trikiem, taču garšu buķete ir ļoti spēcīga,” tā par tējas dzērienu kombuču saka uzņēmuma Rudy's Kombucha īpašnieks Jegors Grabars, kurš ar sievu Darju pirms divarpus gadiem no Sanktpēterburgas Krievijā pārcēlies uz Latviju. Pāris nedēļu viņi par mājām sauc Kuldīgu.

VISS SĀKĀS AR KAFIJU

Iedvesmojies no Amerikā redzētā, Jegors Sanktpēterburgā atvēris kafijas stendu, kurā dzērienu iegādāties līdzņemšanai. Bizness gājis labi, un bijis vairāk brīva laika darīt ko citu.

Kad draugi atvēruši alus bāru, Jegors iepazinis dažādu mazu darītavu produkciju un nolēmis pamēģināt alu pagatavot mājās. Tas arī izdevies. Kad nolēmis atvērt savu alus darītavu, nācis piedāvājums palīdzēt tādu izveidot Ādažos. Viņš ar sievu pārcēlies uz Latviju, kur dzīvo Jegora mamma. Pēc alus darītavas VI Brewery tapšanas viņš savu roku pielicis arī alus darītavas Ārpus izveidē.

Pirms pusotra gada nolemts mājās pagatavot kombuču – fermentētu (raudzētu) tējas dzērienu, kurā ir daudz vitamīnu un probiotisko baktēriju, tāpēc tas ir īpaši labs gremošanas traktam. „Sākām eksperimentēt ar fermentāciju, cukuriem, dažādām tējas sēnēm, pievienojām ogas. Kad sāka izdoties, cienājām arī draugus, un visiem garšoja. Vēlāk daudzi sāka prasīt vēl un vēl, tāpēc iegādājāmies pirmo skārdeņu pildāmo ierīci. Nolēmām saražot nelielu daudzumu un kļuvām par mājražotājiem,” stāsta uzņēmējs.

TAPS KULDĪGĀ

Kā iepakojums izvēlētas pārstrādājamas skārdenes, jo tās ir videi labvēlīgākas. „Mums paveicies, ka jau no paša sākuma tās izmantojām, jo tās paildzina dzēriena derīguma termiņu. Kombuča ir jutīga pret gaismu, tāpēc visbiežāk to pilda tumšās stikla pudelēs, savukārt mēs izvēlējamies bundžas. Tās var pārstrādāt, un tas atvieglo daudzus aspektus loģistikā, jo nav tik trauslas kā stikls,” paskaidro Jegors.

Vēlāk produkcija piedāvāta dažiem veikaliem, kas tirgo alu. Tad arī nolemts, ka šis varētu kļūt par biznesu. Iegādātas piecas 100 litru mucas ražošanai, un iekārtota telpa Ādažos. Cita biznesa piedāvājuma dēļ Jegors

„Taisām augstas klases produktu. Tropisko augļu piesātinātā aromāta un garšas dēļ arī dzēriena garšas ir spēcīgas.”

ar sievu pārcēlušies uz Kuldīgu. Tiks pārceļta arī kombučas ražotne, kas tiek iekārtota Kaļķu ielā. Plānots, ka decembra sākumā tā jau būs gatava. Ar Kuldīgas biznesa inkubatora atbalstu tiks iegādātas iekārtas, kas ļaus saražot 2000 litru mēnesī.

PĒRKOT ZIEDO SUNIEM

Nosaukums Rudy's Kombucha radies no tā, ka pārim piederošo suni sauc Rudijs. Arī uz etiķetes attēlots suns. Dizainu veidojusi Jegora mamma, grafiskā dizainere Ļuba Grabare. Arī māksliniece Marija Gladiševa iesaistīta etiķešu veidošanā. 1% no pārdotā tiek ziedots vairākām dzīvnieku patversmēm Rīgā. Nākotnē tādas tiks atbalstītas arī Kurzemē.

JĀPROT IZCELTIES

Jegors stāsta, ka pasaulē kombučas ražotāju ir daudz, tāpēc jāmeklē iespēja atšķirties. „Mēs taisām augstas klases produktu. Tropisko augļu piesātinātā aromāta un garšas dēļ arī dzēriena garšas ir spēcīgas. Visas sastāvdaļas ir dabiskas. Tas ražošanu sadārdzina, taču ar to varam uz pārējo fona izcelties,” spriež ražotājs. Kombuča jau nopērkama vairāk nekā 70 tirdzniecības vietās Latvijā. Kuldīgā tā ir restorānā Goldingen Room, kafējnicās The Marmalade un Pī Cafe, kā arī vietējo ražotāju veikaliņā Kuldīgas labumi, pavasarī būšot vēl citur. Dzērieni tiek eksportēti uz Berlīni.

Jegors atbild par ražošanu, bet sieva Darja darbojas sociālajos medijos. Komandai nesen pievienojusies pārdošanas menedžere

Jegors un Darja Grabari priecājas, ka kopā ar viņiem uz Kuldīgu pārcelsies arī kombučas ražotne Rudy's Kombucha.

„Vēlamies, lai Kuldīga ir nevis tikai pietura, bet galamērķis.”

Laura Skušķe. „Mums ļoti paveicies, ka satikām Lauru: viņa palīdz ar komunikāciju, jo viņai latviešu valoda ir dzimtā, kā arī viņa ilgi darbojusies bāru un restorānu biznesā. Mēs arī pamazām mācāmies,” stāsta Jegors. „Bet Rīgā pat tad, ja centos runāt latviski, cilvēki, redzot, ka man tas vēl tik labi nepadodas, vienmēr pārgāja uz krievu valodu. Kuldīgā noteikti izdosies to praktizēt vairāk, jo

zināt valodas ir labi.”

Pāris priecājas par iespēju pārcelties uz šejieni. Kaut iepriekš dzīvots milzīgajā Sanktpēterburgā, abi izbauda mazpilsētas burvību: „Mums ar sievu Kuldīga ļoti patīk. Tā atrodas labā vietā, jo ir tuvu Liepājai un Rīgai. Te ir skaisti, svaigs gaiss, jauki cilvēki.”

Kuldīgai ir liels potenciāls, tāpēc biznesam tā esot lieliska vieta. „Vēlāk piedāvāsim cilvēkiem kombučas darītavu apmeklēt, apskatīt un mūsu dzērienus nogaršot. Pilsēta ir skaista, taču maza – pāris stundās viss jau izstaigāts. Mēs vēlamies tās viesiem piedāvāt jaunus iespējas un pieredzi. Vēlamies, lai Kuldīga ir nevis tikai pietura, bet galamērķis,” saka uzņēmējs.

Elisas Rudzītes teksts un foto

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

203. kārta

Populārs tūrisma galamērķis – līcis ar tūkstošiem kaļķakmens karsta veidojumu un dažādu formu un izmēra salām. Kaļķakmens veidojies 500 miljonu gadu laikā, karsts – pēdējos 20 miljonos gadu. Līcī ir vairākas endēmu augu un dzīvnieku sugas. Kopējā platība sasniedz 1553 km². Pētījumi liecina, ka šajā rajonā cilvēki dzīvojuši jau vairāku desmitu tūkstošu gadu senā pagātnē. 1994. gadā iekļauts UNESCO pasaules mantojuma sarakstā. 2011. gada novembrī iekļauts septiņu jauno dabas brīnumu sarakstā.

Atbildi gaidām līdz **19. novembra 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

202. kārtas atbilde: Morāvijas karsts, Čehija.

Pareizi atbildējuši: Inese Midrijāne, Indra Grandava, Rasma Stepe, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Vineta Kondraņicka, Daina Gerente, Evrika Ziverte, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

46. jautājums

Kā sauc šo ielu Skrundā (1934. g.)?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **19. novembra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

45. jautājuma atbilde: 2010. gads.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Evrika Ziverte, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Atrodi piecas neatbilstības pie Kuldīgas kultūras centra!

Atbildes līdz **19. novembra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

Konkursu atbalsta

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Rasma Stepe, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Ojārs Silkans, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane.

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Pagalmā lokās, atnāk mājās, ielien pagultē.

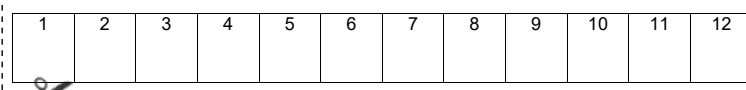
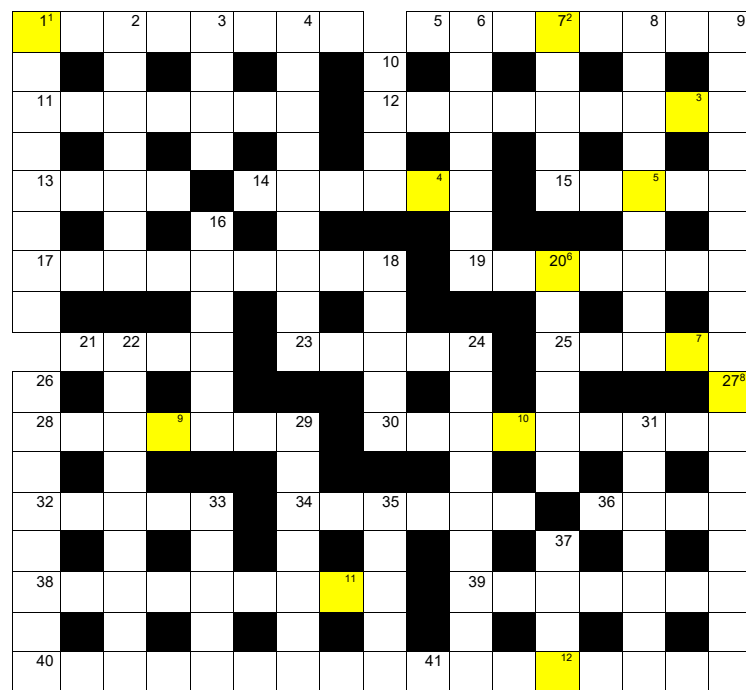
Atbildes līdz **19. novembra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

Atbilde: gailis.

Pareizi atbildējuši: Evrika Ziverte, Indra Grandava, Rasma Stepe, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsone.

Risinājumu gaidām līdz **19. novembrim**.

Horizontāli. 1. Ieguldīt kapitālu kādā uzņēmumā. 5. Zidītāju kārta, pie kuras pieder dzīvnieki ar vienlīdz spēcīgi attīstītu trešo un ceturto pirkstu. 11. Neaizņemts amats, brīva darbavieta. 12. Kalnu vask – naftas bitumenu grupas minerāls. 13. Sporta spēles laukuma daļa, kurā jāievēro attiecīgi noteikumi. 14. Bankas līdzekļi, kas glabājas citu valstu bankās. 15. Varoņpoēmas, kas vēstī par svarīgiem notikumiem tautas dzīvē. 17. Tiesu iestāžu sistēma, to darbība likumības nodrošināšanā. 19. Muižnieka tituls feodālajā Francijā. 21. Azerbaidžānas galvaspilsēta. 23. Ķilda, strīds. 25. Cilvēku tips ar noteiktām, tam raksturīgām fiziskām pazīmēm. 28. Naudas un vērtspapīru laišana apgrozībā. 30. Lielākā Daugavas pieteka Latvijā. 32. Palss, nespodrs. 34. Firmas zīme, kas nodrošina izstrādājumu atpazīstamību tirgū. 36. Sēklis, kas sākas tieši no ūdenstilpes krasta. 38. Iekārta, ierīce informācijas pārraidei, izmantojot elektromagnētiskos viļņus. 39. Nesen kristīti vai par mūku vai garīdznieku iesvētīti cilvēki. 40. Viena vai vairāku rakstnieku darbu izlase. 41. Mehānikas nozare, kas pēti ķermeņu kustību tiem pielikto spēku ietekmē.

Vertikāli. 1. Bruņots iebrukums citā valstī. 2. Seno skandināvu un islandiešu karotājs un jūras laupītājs. 3. Organisms, kuru veido micēlijs. 4. Neliels kalnu augs ar sīkiem, dzeltenbaltiem ziediem un mīkstām, pelēkzaļām lapām. 6. Tauriņziežu dzimtas lakstaugs ar trīsdalīgām lapām un dzeltenīgi baltiem vai sarkanīgi violetiem ziediem galviņās, ko plaši izmanto lopbarībā. 7. Īpaša sajūta, kas rada tieksmi kasīt ādu. 8. Dzīvošanai paredzēts, atsevišķs vairāku telpu kopums kādā ēkā. 9. Iedvesmot; ierosināt. 10. Gaiši sārts. 16. Nelieli, pelēkbrūni dziedātājputni. 18. Uzstāšanās laukums cirkā. 20. Bezastaini abinieki. 22. Noteiktu politisko ideju izplatīšana, kuras mērķis ir ietekmēt sabiedrību, lai iegūtu piekritējus. 24. Aparāti elpošanai zem ūdens. 26. Britu aktrise (1929–1993), par lomu filmā *Romas brīvdienas* saņēmusi Amerikas kinoakadēmijas balvu. 27. Ekonomikas palēnināšanās periods, kad krīt uzņēmējdarbības aktivitāte. 29. Aiztaisīt (nazi), ieliecot asmeni spalā. 31. Labi attīstīti, izturīgi. 33. Brūngani melns, bezdelīgai līdzīgs putns ar īsu, platu knābi. 35. Bezformīga viela, vieļu maisījums. 37. Dziļš bezsamaņas stāvoklis.

Pareizā atbilde: DŪMISTABAS – etnogrāfijā – telpas, no kurām izlaiž krāsns dūmus pa durvīm, loģiem vai īpašu lūku.

Atbildes

Horizontāli. 1. Mazsalaca. 5. Moka. 7. Sēks. 9. SLAM. 10. Maut. 11. Kuna. 13. Eģe. 14. Ikss. 16. Auss. 17. Akls. 18. Softbols. 20. Subjekti. 22. Atstarpe. 25. Štirlics. 27. Ance. 29. Sids. 31. Sala. 32. Pīt. 33. Eirs. 34. Ilze. 35. Auka. 37. Anda. 38. Asva. 39. Satikties.

Vertikāli. 1. Mūks. 2. Slīmests. 3. Laimests. 4. Asēt. 5. Mona. 6. Alas. 7. Suta. 8. Sīks. 11. Kauslapas. 12. Aust. 14. Ilze. 15. Sprieslis. 19. Bra. 21. Jer. 23. Tina. 24. Eksperti. 25. Šantažēt. 26. Lāde. 27. Alga. 28. Ebla. 29. Sīka. 30. Sija. 34. Idus. 36. Asis.

Pareizi atbildējuši: Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Alma Bredovska, Daina Gerente, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

Atmiņējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcents.

PĀRDOD

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamās skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļūziju un pretinsektu sietu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

Pārdodam svaigi atdzēsētus **CŪKGAĻAS** pusliemeņus (svilinātus). Vidējais pusliemeņa svars: 40–45 kg. Cena – 2,40 EUR/kg. Piegāde bez maksas. Tālr. 28926174.

KARTUPEĻUS pārtikai un lopbarībai. Tālr. 28807400.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena – 130 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 128,80 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; sausu, skaldītu malku; sausu, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 27195825.

Pārdod skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Sausu **MALKU** maisos. Tālr. 22377474.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

Pērk meža, lauksaimniecības **ZEMI** (arī aizaugušu ar krūmiem, izstrādātu, mitru, ar mājām u.c.). Var piedāvāt arī zemes nomu. Izskatīšu visus piedāvājumus. Tālr. 28963556.

Lapkoku **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJĻOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

JĒRUS līdz 12 mēn. Tālr. 29254530.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

PUPINĀS, žāvētus ābolus, ķiplokus. Tālr. 29765478.

IZĪRĒ

Vienistabas **DZĪVOKLI** ar ērtībām vecpilsētā. Tālr. 29488208.

VAJADŽĪGI

SIA **Silja** (40003264664) aicina savā komandā Kuldīgā precīzāko, ātrāko, loģiskāko un pozitīvāko lauksaimniecības tehnikas **MEHĀNIKI**. Atalgojums – sākot ar 900 EUR (bruto). CV un motivācijas vēstuli līdz 30. novembrim sūtīt: silja@silja.biz.

SIA **IMK** (41203037543) aicina **DARBĀ**: krāsotāju, špaktelētāju, flīzētāju, koka karaku māju būvnieku. Vēlama darba pieredze un angļu valodas zināšanas. Darbs Zviedrijā, dzīvesvietu nodrošina. Alga – sākot ar 12 EUR/st. Tālr. 26046209.

SIA **Rietumu būvniecība** (41203068543) meklē enerģisku demontāžas **BRIGĀDES VADĪTĀJU** un **STRĀDNIEKUS** lielam darba apjomam. Par efektīvu darbu nodrošināsim efektīvu samaksu. Bruto stundas likme – 9,99 EUR. Tālr. 26677889.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda un C, CE kategorijas kursiem, sākums 25. novembrī. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

AUTO SIGNALIZĀCIJU ierīkošana. Tālr. 29242556, merano.lv.

Visu novembri **AUTOSERVISĀ** riepu montāža un balansēšana no 7.00 līdz 22.00. Adrese: Raiņa ielā 28a, Skrundā. Tālr. 26296647.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas formēšanu. Tālr. 29705025.

Plīts, sildmūru, apaļu un podiņu krāšņu, skursteņu **MŪRNIĒKS, TĪRĪTĀJS, RESTAURĒTĀJS**. Tālr. 27485149.

PAŠIZGĀZĒJA pakalpojumi (12 m²). Tālr. 29254530.

Ķēžu **EKSKAVATORA** pakalpojumi (5,5 t). Tālr. 26046209.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Š
SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
 25 622 293 (Āris)

LĪDZJŪTĪBAS

*Vakarzvaigzne mirgo klusi,
Sirds nu mieru atradusi.*
/A.Lūsis./
Esam bēdās ar Ingu un piederīgajiem,
tūvu cilvēku zaudējot.
Audzinātāja un klasesbiedri
Ēdoles pamatskolā

*Vēl bija jādzīvo,
Vēl jāskata bij daudzu dienu spožums
Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.
Vēl daudz bij ņemams, dodams, mijams,
Bet stunda nolikta bij dvēselei,
Kad mieru rast.*
/Rainis./

Kuldīgas slimnīca izsaka dziļu līdzjūtību
Inītai Videniecei, dēlu ANDRI traģiski
zaudējot.

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dziļi, dziļi daudziem sirdis sāp.*
/O.Skuja./

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Aigaram un Anītai ar ģimeni, mammu
un tēvu mūžības ceļā pavadot.
Līga, Arvīds

*Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.*
/O.Lisovska./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zvinguļu
ģimenēm lielajās bēdās.
Rautiņu ģimene

*Kur vārdus rast, kas būtu mierinājums,
Kad cilvēks zemes klēpī dusēt steidz,
Kad negaidot ir pārrauts mūža gājums
Un ardievas tik daudz kam jāpateic.*
/K.Apškrūma./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zvinguļu
ģimenei lielajās bēdās.
Kaimiņi Liene, Kārlis, Sandra, Marita
ar ģimenēm

*Un atmiņas ziedēs ap viņu
Baltas kā ābeles.*
/Ā.Elksne./
Izsakām līdzjūtību Aigaram Zvinguļim,
vecākus mūžībā pavadot.
SIA **AJG plus** kolektīvs

*Ir tumsa nodzēsusi silto liesmu,
Vēl grūti aptvert to, cik zudums liels.*
/Ā.Elksne./
Aigar, šajā tik ļoti skumajā brīdī, sakot
ardievas mammītei un tētīm, domās
un sirdīs esam kopā ar tevi. Mūsu
visdziļākā līdzjūtība arī tuviniekiem.
Zaiga, Kristīne un Ainars

Izsakām līdzjūtību Aigaram un ģimenei,
no vecākiem atvadoties.
Ina un Edgars

Un pēkšņi manā skanošā dārzā
kādu rītu ir ienācis klusums,
Tik negaidīts un tik spalgs.

/B.Saultītis./
Salonfrizētavas **Rīta** kolektīvs
izsaka līdzjūtību Anītai un Guntaram
Zvinguļiem, mīļos cilvēkus zaudējot.

*Saltu rītu tu projām aizgāji klusi.
Tāda mīļa, balta, zem gadu nastas
nogurusi.*
/A.Grava./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ingai
Meikšānei, omīti mūžībā pavadot.
Kolēģi Kuldīgas SC

*Dieviņš deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma.
Mīļi vārdi, labi darbi,
Tie palika šai saulē.*
/T.dz./

Guntar, šajā skumju brīdī, kad atvadies
no saviem mīļajiem vecākiem, domās
esam kopā ar tevi. Izsakām visdziļāko
līdzjūtību visiem piederīgajiem.
Ilze, Māris, Inguta, Agris, Valija,
Ainars, Andris, Ineta, Inīta, Nauris

Cienījamie Kurzemnieka klienti!

**Atgādinām, ka, apmeklējot redakciju,
obligāti jālieto sejas aizsargmaska.**

KURZEMNIEKU
decembrim
var abonēt:

līdz 26. novembrim

- www.abone.pasts.lv,
- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā;

līdz 20. novembrim

- pa informatīvo tālruni
67008001 vai 27008001.

NOVEMBRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz **19. novembra 11.00** sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kas ir Kolumbi?

Atbilde. Šobrīd uzņēmumā Vēvers strādā vairāk nekā 70 darbinieku.

Pareizi atbildējuši: Gunta Folkmane, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Velta Višņevska, Rasma Stepe, Daina Gerente, Ojārs Silkans.

**Lasi mūs arī internetā:
www.kurzemnieks.lv!**

INTERESANTI

Pirmās mednieces

Kalifornijas Deivisas universitātē (ASV) publicēts pētījums par 9000 gadus senu mednieču apbedījumu Andu kalnos Dienvidamerikā, kas apgāž priekšstatu par stīgro dzimumu lomu iedalījumu medniekos un vācējās. Peru atrastie apbedījumi liecina par sievietēm, kas medījušas lielos dzīvniekus. Apkopojot datus par citiem apbedījumiem Dienvidamerikā un Ziemeļamerikā agrīnā pēclaudu laikmetā (apmēram pirms 12 tūkstošiem gadu), secināts, ka 107 vietās atrasti 26 indivīdi, kuru darbarīki liecina par lielo dzīvnieku medībām: 11 sievietes un 15 vīrieši. Pētnieki norāda: šāds sadalījums skaidri liecina, ka sievietes nozīme medībās nebija triviāla. Kāpēc laika gaitā, īpaši skatoties uz jaunākām mednieku-vācēju sabiedrībām un pat mūsdienu kapitālismu, medniecība pārsvarā saistīta ar vīriešiem, tas nav noskaidrots.

SEN

Posīsim greznus un daiļus mūsu namus

Valsts 20 gadu pastāvēšanas svētkos ne vien galvaspilsēta, bet arī visas pārējās Latvijas pilsētas tērp-sies svētku rotās tik grezni un daiļi kā nekad agrāk. Arī Kuldīga te nedrīkst palikt iepakā. Svētku vietējā rīcības komiteja ar pilsētas pašvaldību priekšgalā dara visu iespējamo, lai 18. novembrī Kuldīgā starotu šai lielajai dienai piemērotā mirdzumā. Nodibināta arī pilsētas izdaiļošanas komisija, kas visiem interesentiem – sevišķi namsaimniekiem un tirgotājiem – sniegs padomus par namu un veikalu dekorēšanu. Mēs aicinām visus namsaimniekus atnest kuldīdzniecisko kūtrību un pie laika kārtot namu dekorēšanu lietas, lai pēdējā mirklī viss neiznāktu sasteigts un nepārdomāts.

Pierādīsim, ka arī Kuldīgā no katra nama, no katras mājas, arī vismazākās, izstaro prieks un lepnums par to, ka dzīvojam pašu valstī, latviešu valstī, kur valda miers un satiecība, arī tautību starpā, kur darbs un maize visiem pilsoņiem. Namsaimnieki! Posīsim greznus un daiļus mūsu pilsētas namus!

Jaunais Kurzemnieks, 9. novembris, 1938. g.

PASĀKUMI

Koncerti tiešsaistē un izgaismoti objekti

Latvijas gadadienā Kuldīgā, Skrundā un Alsungā svētku izjūtu radīs patriotiski uzpostās vietas, kā arī koncerti.

Kuldīgā 18. novembrī 19.00 svētku dāvana būs tiešsaistes koncerts no jauniešu mājas, to varēs noskatīties novada domes un Skrundas TV YouTube kanālā un pašvaldības Facebook kontā. Programmu veido E.Vīgnera Kuldīgas mūzikas skolas direktore Andra Zvejniece kopā ar vietējiem mūziķiem. Koncertā apvienojušies *Kurzemes trio* (Madara Orola, Krišjānis Valters un Zigurds Turss), Anda Baloši, Amanda Gertnere, Andra Zvejniece, Līga Saulgrieze, Mārtiņš Burke-Burkevics, Artis Šimpermanis, Gun-tis Kaģis, Aivars Konutis, Kārlis Upenieks, Una Raikstiņa un Valts Lasmanis.

18. novembrī no 10.00 līdz 18.00 būs atvērts Kuldīgas novada muzejs, kurā apskatāma izstāde *Dvēseļu putenis* par filmas tapšanu un Latvijas vēsturi.

Kopš 14. novembra Kuldīgā jau ir izgaismoti abi rātsnami un Adatu tornis, bet 18. novembrī būs arī Latvijas karogu rinda Liepājas ielā. Pilsētas laukuma malā ier-

kots fotostūrītis ar valsts karogu. Rātslaukumā vides objektā *Kuldīga Latvijas kartē* var aizdegt un nolikt svečītes.

Skrundas novada pašvaldības Facebook kontā un YouTube kanālā 17. novembrī 18.00 iedzīvotāji var noskatīties grupas *Baritoni* koncertu, domes priekšsēdes Loretas Robežnieces uzrunu un sveicienu Goda balvas un pateicības rakstu saņēmējiem. 18. novembrī no 17.00 līdz 21.00 var izstaigāt pilsētā izgaismotās vietas: pie vidusskolas, kultūras nama, estrādes un pastaigu takas galā pie lielā karoga. Tradicionāli visi aicināti pie Skrundas baznīcas nolikt svečītes ar labu domu.

Alsungā 18. novembrī no 17.00 Dižgabalkalnā ikviens aicināts iedegst svečīti kā sveicienu Latvijai 102. dzimšanas dienā. Kultūras namā līdz 30. novembrim skatāma Latvijas Okupācijas muzeja izglītības nodaļas sagatavotā ceļojošā izstāde *Pretrējās pusēs: Latvijas karavīri Otrajā pasaules karā*.

Apkopoja **Inta Jansone**

Elektroniskās cigaretes! Aicina uzmanīt bērnus

Pēdējo nedēļu laikā arī Kuldīgā pusaudžu vidū izplatās elektroniskās cigaretes, kuras viņi iegūst ar pieaugušo starpniecību.

Kā stāsta pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns, pilsētā ir trīs vietas, kurās visbiežāk manīti smēķējoši jaunieši. Tas ir parks pie bijušā veikala *Vējiņš*, Liepājas ielas gals pie Pilsētas laukuma un Liepājas iela iepretī veikalam namā nr. 21. Pāris dienu iepriekš *Vējiņa* parkā aizturēts vīrietis, kurš nepilngadīgajiem pārdevis cigaretes. Administratīvā lietvedība ierosināta gan pusaudzīm par tabakas izstrādājumu pirkšanu, gan pieaugušajam par pārdošanu nepilngadīgajam.

Lielu bīstamību elektroniskās cigaretes rada tāpēc, ka tās neoz kā parastās un vizuāli atgādina krāsainu flomāsteru. Signāli, ka šādas smēķējamās ierīces regulāri nonāk bērnu rokās, pienākuši no vairāku skolu direktoriem, kuri

Signālus par e-cigarešu lietošanu skolēnu vidū pašvaldības policija saņēmusi no vairāku skolu direktoriem, kuri audzēkņiem tās atņēmuši.

skolēniem tās konfiscējuši. Arī Valsts policijas (VP) pārstāve Vīta Maslobojeva apstiprina, ka problēma ar smēķējošiem pusaudžiem ir aktualizējusies. VP pēdējās nedēļās veikalos rīkojusi vairākus kontrolpirkumus, kuros piedalās nepilngadīgais, bet tur pārdevējas jauniešiem smēķus nav devušas.

„Es aicinu vecākus savus bērnus uzmanīt un pārbaudīt, kas atrodas apģērba kabatās, somās, penāļos,”

aicina V.Maslobojeva. „Elektroniskās cigaretes, kuras tagad jauniešiem ir modē, pēc skata ļoti atgādina flomāsterus, un nezinātājs uzreiz tās neatpazīs. Tikai tuvumā apskatot aizdomīgos priekšmetus, var saprast, kas tie patiesībā ir. Uz tiem ir uzraksts *Salt*.”

Gan pašvaldības policija, gan VP pastiprināti uzraudzīs vietas, kurās pulcējas jaunieši. Te vietā atgādināt, ka par bērna iesaistīšanu smēķēšanā, alkohola, citu apreibinošu vielu vai enerģijas dzērienu lietošanā, proti, šo preču pārdošanu nepilngadīgajiem, sods ir no septiņām līdz 140 naudas soda vienībām. Viena vienība ir pieci eiro, tātad sods ir no 35 līdz 700 eiro.

Pusaudzi, kuram vēl nav 14, sodīt nevar, bet pie atbildības var saukt vecākus. Arī par to, ka bērns pircis elektroniskās cigaretes. Tad sods ir no brīdinājuma līdz 42 naudas soda vienībām (210 eiro.)

Alberta Dintera teksts un foto

VESELĪBAI

Katrai zālītei vismaz piecas iedarbības

Aija Brūna,
Dangas tēju
ražotāja

Iestājoties tumšajiem mēnešiem, kļūst vēsāk, un risks saaukstēties ir lielāks. Labi talkā nāks dabiskās tējas.

Iesnām vislabākā būs pelašķu tēja, ļoti laba ir plūškoka tēja no ziedīņiem, bet var likt arī ogas, kas veicina imunitāti. Garšīga būs aveņu, upeņu lapu un liepziņu tēja, savukārt pret temperatūru der rudzupuķes, pret klepu – ceļtekas un sarkanais āboliņš. Ugunspuķe ir universāla: garšo nedaudz kā skābenes un palīdz

pret dažādām vainām.

Jāatceras, ka katrai zālītei ir vismaz piecas iedarbības, līdz ar to veselības uzlabošanai derēs gandrīz ikviens. Vislabākie ir tēju maisījumi, jo, ilgstoši dzerot viena veida tēju, var rasties nevēlami efekti. Ja tomēr kāda zālīte īpaši garšo, var padzert divas trīs nedēļas, bet tad gan jāpamaina. Populāra ir, piemēram, piparmētru tēja, bet, dzerot to ilgstoši, var pasliktnāties redze. Tēju maisījumi šādu ietekmi novērš, jo koncentrācija nav tik liela.

Labs maisījums veselībai ir liepziņu, kazenes, avenes, kumelītes un plūškoka. Pret saaukstēšanos – sarkanais āboliņš, mālļepes, kliņģerītes, bērniem – rudzupuķu, kaķumētras un mārsila maisījums. Ja nav pārliecības, kā tējas jaukt

pašiem, labāk iegādāties gatavus maisījumus, kur kombinācijas ir pārdomātas un saderīgas.

Jāpievērš uzmanība tam, kurā dienas laikā tēju dzert, jo vakarā nebūtu labi lietot asinszāli, kas tonizē un var apgrūtināt aizmigšanu. Tāpat vakaros jāizvairās no urīndzenošajām tējām, kā maura sūrene, bērzu lapas, mārpūķītes un citas.

Vītols ir dabīgais aspirīns, turklāt tas nekairina kuņģi. Var lietot mizas vai lapas. Vīgrīze un baldriāns palīdzēs nomierināties.

Gatavojot tēju, jāatceras, ka lapas un ziedus aplej ar karstu ūdeni, savukārt pumpuri, saknes un mizas būs jāvārda. Parasti mūsu organisms pats zina, kādas zālītes tam vajag: ja garšo, tad jādzer, bet ar mēru.